БУТУН ДУНЁ ПРОЛЕТАРЛАРИ, БИРЛАШИНГИЗ!

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ

ЎЗБЕКИСТОН КП МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ, ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ВА МИНИСТРЛАР СОВЕТИ ОРГАНИ

ГАЗЕТА 1918 ЙИЛ 21 ИЮНДАН ЧИҚА БОШЛАГАН • № 196 (18.074). • 25 август 1981 йил, сешанба • Баҳоси 2 тийин.

КПСС XXVI СЪЕЗДИ ҚАРОРЛАРИНИ АМАЛГА ОШИРАМИЗ

ЗАРБДОР ЮЗ КУНЛИК ДАВОМ ЭТМОҚДА

ТЕХНИКА МАВСУМГА ШАЙ БЎЛСИН!

ЮКСАК САМАРАДОРЛИК МЕЗОНИ

Социалистик экономикани ривожлантириш миқёслари мисли кўрилмаган кўлам касб этиб, унинг суръатлари муттасил ўсиб бораётган, фан-техника тараққиёти ишлаб чиқариш жараёнларида чуқур сифат ўзгаришлари содир бўлишига олиб келаётган ҳозирги босқичда меҳнат интизоми ва технология интизомига риоя қилишнинг аҳамияти ғоят ошиб бормоқда. Эндиликда биргина иш жойидаги интизомсизлик ёки технология талабларига риоя қилмаслик ҳолати бутун-бутун поток ва автомат линиялари, конвейерлар иш маромини, ҳатто биргина шу корхонанинггина эмас, балки ўзаро алоқадор корхоналардаги, ҳатто бошқа иқтисодий районлардаги ишлаб чиқариш маромини ҳам издан чиқариши табиий. Бинобарин, меҳнат аҳлининг билим даражаси ва касб маҳоратига қўйилаётган талабларни ошириб бориш билан бир қаторда уларда ижтимоий активликни, меҳнатга онгли муносабатни, бурчни чуқур англаш туйғусини, юксак интизомлиликни тарбиялаш маҳаллий партия комитетлари, барча партия ташкилотларининг муҳим вазифаси бўлиб қолмоқда.

«Атлас» ишлаб чиқариш бирлашмаси партия комитети меҳнат интизомини мустаҳкамлаш, кадрлар қўнимини таъминлаш масалалари комплексини яхлит, изчил ҳал қилмоқда, касаба союз, комсомол ва бошқа жамоат ташкилотларининг бу борадаги ролини муттасил оширмоқда. Бирлашма корхоналарида реконструкциялаш, янги қувватларни ишга тушириш, эскирган станокларни планли янгилаб бориш орқали меҳнат шароити тобора яхшиланмоқда. Янги-янги ошхоналар, дам олиш хоналари, бошқа маданий-маиший объектлар қурилаётир, мактабгача тарбия муассасаларида ўринлар кўпайтирилаётир. Энг муҳими, партком цех партия ташкилотлари, партия группалари эътиборини тўқувчиларда ўз коллективи, ўз корхонаси маркаси учун жонкуярлик туйғусини, Коммунистик партия илгари сураётган иқтисодий ва социал тараққиёт вазифаларини оғишмай бажариш учун ялпи ташаббускорликни тарбиялашга қаратмоқда. Оғзаки сиёсий ва кўргазмали агитация, ишчи йиғилишлари, ишлаб чиқариш кенгашлари, мураббийлик ҳаракати бу вазифани самарали бажаришга бўйсундирилгандир.

Ўрта Осиё кабель, электр аппаратлари, Ўзбекистон тўқимачилик машинасозлиги ишлаб чиқариш бирлашмалари корхоналарида, бир қатор қурилиш бўлинмаларида ишлаб чиқаришни техника билан қайта қуроллантириш асосида меҳнат шароитини яхшилаш орқали меҳнат интизоми тобора мустаҳкамланмоқда. Ана шу корхоналарда кадрлар қўними, уларнинг касб маҳоратини ошириш туфайли юксак иш маромига эришилмоқда.

Кўпгина область, шаҳар, район партия комитетлари бу масалаларга КПСС XXVI съезди, Ўзбекистон Компартиясининг XX съездида белгиланган катта-катта вазифаларни муваффақиятли амалга оширишнинг муҳим шарти, деб қарамоқдалар. Пленумлар, партия-хўжалик активи йиғилишлари, бюро мажлисларида меҳнат интизомини мустаҳкамлаш масалалари атрофлича муҳокама қилиниб, бу ишни яхшилашга қаратилган тадбирлар белгиланмоқда. Навоий шаҳар партия комитети азот ишлаб чиқариш бирлашмаси партия комитетининг илғор тажрибаларни, фан-техника ютуқларини ишлаб чиқаришга жорий этиш борасидаги фаолиятини қараб чиқди. Партия комитети бу муҳим резервдан тўла фойдалана олмаётгани, план ва социалистик мажбуриятларнинг бажарилиши, меҳнат интизомини янада мустаҳкамлаш учун зарур шароит яратишда хўжалик раҳбарларига талабчанликни бўшаштириб юборгани принципиал танқид қилинди. Иш натижаларига қараб ходимларни маънавий ва моддий рағбатлантириш меҳнат интизомини мустаҳкамлашнинг муҳим шарти эканлиги кўрсатиб ўтилди. Бирлашма корхоналарида ватанпарварлик ташаббуслари кенг қўллаб-қувватланмайди, илғор тажрибаларни жорий этиш тегишли сиёсий ва ташкилотчилик ишлари билан боғлаб олиб борилмайди. Ҳалигача бу ерда бирорта ҳам илғор тажриба мактаби ташкил этилмаган. Жиззах область партия комитети эса «Иржарсовхозстрой» тресги партия комитети бригада пудрати методини кенг жорий этиш, меҳнатни ташкил этишнинг илғор формаларига ўтиш борасида собитқадамлик қилмаётганлигини кўрсатиб ўтди.

Дарҳақиқат, КПСС Марказий Комитети, СССР Министрлар Совети ва ВЦСПСнинг «Халқ хўжалигида меҳнат интизомини янада мустаҳкамлаш ва кадрлар қўнимсизлигини камайтириш тўғрисида»ги қарорида кўрсатилганидек, ҳали ҳамма партия комитетлари ишлаб чиқаришда интизомни мустаҳкамлаш ва ички тартибни таъминлаш учун хўжалик раҳбарлари, мутахассисларнинг шахсий масъулиятини ошириш борасида изчил иш олиб бормаётирлар. Ички меҳнат тартиб-қоидаларини бузиш, ишга кечикиб келиш, иш вақтини бекор ўтказиш, хом ашё таъминотдаги узилишлар сингари фактлар билан келишувчилик қилмоқдалар. Баъзи партия комитетлари ишлаб чиқариш суръати, меҳнат унумдорлиги ва маҳсулот сифатининг пасайиши асосий ҳолларда меҳнат ва давлат интизомининг бузилиши оқибатида юз бераётганлигини ўз вақтида принципиал баҳолай олмаётирлар, хўжалик раҳбарларига талабчанликни бўшаштириб қўймоқдалар, аҳволни яхшилаш учун курашда жамоат ташкилотларининг таъсир кучидан ўринли фойдалана олмаётирлар

Партия комитетлари ишлаб чиқаришни ташкил этишда мутахассислар, ўрта бўғин кадрлари ролини муттасил ошириб бормоқлари лозим Ёрдамчи ва қўшимча ишларни механизациялаш, айниқса қурилишда кичик механизмлардан кенг фойдаланиш иш шароитини яхшилашнинг, бинобарин ишчи кадрлар қўнимини мустаҳкамлашнинг муҳим омилидир. Иш ва турмуш шароитини яхшилаб бориш, уй-жой, ётоқхоналар, болалар боғчалари, спорт иншоотлари қуриш суръатларини жадаллаштириш, бадиий ҳаваскорлик ва техника ижодиёти тўгаракларн тармоғини кенгайтириш лозим. Партия комитетлари меҳнат коллективларида ҳуқуқ пропагандасини, меҳнат ва меҳнатни муҳофаза қилиш ҳақидаги қонун-қоидаларни тушунтириш ишини кучайтиришлари керак. Партия йиғилишларида, партком мажлисларида кадрларнинг қўнимини ва меҳнат интизомини мустаҳкамлаш, иш вақтидан тўла ва оқилона фойдаланиш, меҳнатни ташкил этишнинг илғор методларини кенг жорий этиш, социалистик мусобақада коммунистлар авангардлигини ошириш масалалари партиявий талабчанлик ва принципиал танқид руҳида қараб чиқилиши даркор. Қуйи партия ташкилотларида бошланган ҳисобот-сайлов йиғилишларида шу хусусда атрофлича фикрлашиб олмоқ, мавжуд камчиликларни бартараф этиш учун тегишли тадбирлар белгиламоқ мақсадга мувофиқдир.

КПСС XXVI съездида социал-маданий соҳани ривожлантириш муҳим вазифа қилиб қўйилди. Партия комитетлари коллективни социал-иқтисодий ривожлантириш тадбирларини оғишмай амалга оширишлари, меҳнаткашларда юксак онглиликни, ижтимоий бурчга чуқур садоқатни тарбиялашни уларнинг кундалик эҳтиёжлари тўғрисида, меҳнат шароитини яхшилаш тўғрисида ғамхўрлик билан узвий боғлаб олиб бормоқлари лозим. Бу меҳнат интизомини мустаҳкамлашнинг, бинобарин, ишлаб чиқариш самарадорлигини ошириш ва маҳсулот сифатини яхшилашнинг ғоят муҳим шартидир.

Техникани тайёрлаш ишларини терим бошланишидан камида икки ҳафта олдин тугаллашни ҳисобга олиб, пахта териш машиналари, прицеплар ва погрузчиклар, кўрак чувиш, кўсак йиғиш машиналарини, подборшчикларни, техника хизмати воситаларини ва ерда дефолиация ўтказадиган аппаратларни заправка қилиш суръатлари кучайтирилсин. Ҳар бир колхоз ва совхозда ремонт бригадалари ва звенолари тузилсин, дала ишларидан бўшаган барча механизаторлар ремонт ишига жалб этилсин, уларнинг икки сменада ишлаши учун зарур шарт-шароитлар яратиб бериш таъминлансин, техникани ўз вақтида ва сифатли қилиб тайёрлаш учун социалистик мусобақа кенг авж олдирилсин.

(Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети ва Ўзбекистон ССР Министрлар Советининг 1981 йил пахта ҳосилини териш ва тайёрлашга ҳозирлик тўғрисидаги қароридан).

СУРХОНДАРЁ ОБЛАСТИ. Жарқўрғон пахта тозалаш заводи коллективи янги ҳосилни қабул қилиб олишга шай бўлиб турибди. Бу ерда барча техника воситалари, транспортёрлар ремонтдан чиқарилиб, хирмон жойлари ҳозирлаб қўйилди. Суратда: илғор слесарлардан Н. Мамарасулов (чапдан) ва А. Валиев ўртоқлар.

И. Хўжаев фотоси. (ЎзТАГ).

ЙИҒИМ-ТЕРИМГА ТАЙЁРМИСИЗ?

МАРРАМИЗ — 50 ЦЕНТНЕР

Пахта йиғим-терим мавсуми тобора яқинлашмоқда. Бу ниҳоятда масъулиятли мавсумни ҳар томонлама пухта тайёргарлик билан бошлаш ҳар бир хўжалик коллективининг шарафли бурчидир. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети ва Ўзбекистон ССР Министрлар Советининг қарорида бу аниқ-равшан ифодаланган. Колхозимиз инженер-техник ходимлари, механизаторлари, барча меҳнатчилари ўртасида қарор пухта ўрганиб чиқилиб, шу асосда аниқ режалар белгиланди. Бизда терим-транспорт отрядлари, звенолари тузиб чиқилди. Пахта йиғим-терими ипатоволиклар усулида ташкил этилиб, дала-бункер-тележка-пахта пункти конвейерига қатъий амал қилинади. Шу билан бирга йиғим-терим кунларида мунтазам ёрдам кўрсатадиган звенолар, кўчма устахоналар ҳам ташкил этяпмиз. Бу йил хўжалигимиз бўйича етиштирилган пахта ҳосилининг 90—95 процентини машиналар ёрдамида саранжомлаймиз.

Колхозимиз Ғалаба районидаги кўп тармоқли илғор хўжаликлардан саналади. Бизда пахтачилик, лубкорлик, чорвачилик ва деҳқончиликнинг бошқа тармоқлари йил сайин ривожланиб боряпти. Айниқса пахтачиликдаги муваффақиятларимиз қувонарлидир. Масалан, ўтган беш йилликнинг дастлабки йилида колхозимиз бўйича ҳар гектар майдондан ўртача 42,8 центнердан пахта ҳосили олинган бўлса, ўтган йили бу кўрсаткич 46,5 центнерга етди. Беш йиллик мобайнида она-Ватанга планга қўшимча 2464 тонна юқори сифатли пахта етказиб берилди. Ўртача ҳосилдорлик 43,8 центнерни ташкил этди.

Биз бу йил ҳар гектар майдондан камида 50 центнердан «оқ олтин» хирмони кўтаришни ўз олдимизга қатъий вазифа қилиб қўйганмиз. Колхозимизда бундан ҳам баланд чўққиларни кўзлаётган бригадалар кўп. Икки марта Меҳнат Қизил Байроқ ордени кавалери, колхоз партия комитетининг аъзоси Абулқосим Бойсенов раҳбарлик қилаётган коллектив ана шуларнинг биридир. Донгдор коллектив ўтган беш йилликда пахта ҳосилдорлигини пландаги 37 центнер ўрнига 48,4 центнерга етказиб, Ватан хирмонига 2250 тонна юқори сифатли пахта тўкди. Етиштирилган ҳосилнинг 95—97 процентн машиналар ёрдамида териб олинди. Бу ишда моҳир механизатор Сафар Худойберганов алоҳида ибрат кўрсатди. Ўтган йили у ўз агрегати билан 220 тоннадан зиёд пахта териб берган эди. Шарафли меҳнати эвазига кўксиға Меҳнат Қизил Байроқ ордени ва «Ҳурмат Белгиси» орденини таққан дала дарғасининг бу йилги марраси 300 тонна. Умуман, А. Бойсенов бригадаси аъзолари ўн биринчи беш йилликнинг дастлабки йилида ҳосилдорликни 60 центнерга етказиш учун кураш олиб боряптилар. Бу ўтган йилдагидан 9 центнер кўп демакдир.

Колхоз правлениеси аъзоси, коммунист Ғаффор Жунусов бошчилик қилаётган бригада аъзолари ўтган йили 98 гектар майдоннинг ҳар гектаридан 54 центнердан пахта ҳосили етиштириб, унинг 97 процентини «зангори кема»лар бункеридан тўккан эди. Бригада механизатори, колхоз партия комитети аъзоси Мадиёр Шарипов эса салкам 250 тонналик хирмон уйганди. У бу йил камида 300 тонна пахта теришга сўз берган. Бригада бўйича эса ҳосилдорлик 60 центнердан оширилади.

Коммунист Югай Алексей бош бўлган бригада ҳам колхозимиздаги номдор коллективлардан саналади. Ўтган беш йилликда бригада планда кўзда тутилган 1803 тонна ўрнига 2213 тонна пахта етказиб берди. Бу йил бригада бўйича ҳосилдорлик камида 55 центнерга етказилади ва унинг деярли ҳаммаси машиналар билан териб олинади.

Шу кунларда колхозимиз бўйича 749 гектар майдондаги ғўза юксак агротехника қоидалари асосида парваришланаётир. Ғўзани «шарбат»га қондиришга, зарарли ҳашаротларни йўлатмасликка катта эътибор бериляпти. Шундай қилиб, ҳар гектар ҳисобига 50 центнердан ҳосил олишга пухта асос яратиляпти.

Дефолиация ўз вақтида сифатли ўтказилиб, пахта майдонлари теримга тайёр бўлиши биланоқ «зангори кема»ларни ёппасига далага олиб чиқамиз. 10—15 иш кунида халқ хўжалик планимизни, ноябрь ойигача эса юксак социалистик мажбуриятимизни шараф билан бажарамиз. Шунингдек, каноп, шоли ва деҳқончиликнинг бошқа тармоқлари бўйича ҳам социалистик мажбуриятларимизни сўзсиз адо этамиз.

А. ҚОДИРОВ,
Ғалаба районидаги «Ленинград» колхози раиси.
М. АБДУРАМАНОВ,
колхоз партия ташкилоти секретари.

Республикамиз бўйлаб

ТЕХНИКА ШАРОФАТИ

Янги техникадан кенг фойдаланиш пойтахт области канопзорларида авж олдирилган ўрим-йиғимнинг асосий хусусиятларидан биридир. Бу йил лубкорлар 50 та универсаль комбайндан самарали фойдаланишмоқда. Яқин кунлар ичида лубкор хўжаликлар «Госкомсельхозтехника»нинг Тошкент ремонт-механика заводида тайёрланган яна 50 та ана шундай машина оладилар.

Ўрта Осиё қишлоқ хўжалигини механизациялаш ва электрлаштириш илмий-тадқиқот институти пахтачилик учун мўлжалланган машиналар тайёрловчи давлат махсус конструкторлик бюроси коллективи билан ҳамкорликда яратилган янги комбайнлар далаларда яхши ишламоқда. Унда икки киши меҳнат қилади. Бу машиналар ёрдамида кунига 1,5 гектар майдондаги каноп ўриб олинади.

ПУХТА ҲОЗИРЛИК

Деҳқонобод районидаги «Шўргузар» совхозининг ғаллакорлари далаларни кузги дон экишга тайёрлаб қўйдилар. Тоғ ён бағирларидаги 1,5 минг гектардан зиёд майдон кучли «Т-4» тракторлари ёрдамида ҳайдалди.

Механизаторлар ер ҳайдаш сифатига алоҳида эътибор беришяпти. Ерларни барвақт ҳайдаш янги ҳосил учун мустаҳкам заминдир. Хўжалик аъзолари келгуси йили лалми ерларнинг ҳар гектаридан 15 центнердан дон йиғиштириб олишни мўлжаллашмоқда.

ЎРИМ АВЖИДА

— Бу йил маккажўхоридан мўл ҳосил етиштирилди. Ҳар гектар ердан 110 центнергача маккажўхори дони йиғиштириб олмоқдамиз, — дейди Вобкент районидаги «Коммунизм» колхозидан Д. Отамуродов.

Илғор маккажўхорикор бошлиқ бригада далаларида ҳосил ўрим-йиғими юксак суръатда олиб борилмоқда. Ҳар бир картада бештадан комбайн ишлатилмоқда. Механизаторлардан Н. Ғайбуллаев, Ш. Маликов ва бошқалар бир сменада 3,5—4 гектар майдондаги ҳосилни ўриб олишга эришмоқдалар.

ЎЗБЕКИСТОН КОМПАРТИЯСИ МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ ВА ЎЗБЕКИСТОН ССР МИНИСТРЛАР СОВЕТИНИНГ 1981 ЙИЛ ПАХТА ҲОСИЛИНИ ТЕРИШ ВА ТАЙЁРЛАШГА ҲОЗИРЛИК ТЎҒРИСИДАГИ ҚАРОРИГА АМАЛИЙ ИШ БИЛАН ЖАВОБ БЕРАЙЛИК.

МАШИНАЛАРНИ УНУМЛИ ИШЛАТАМИЗ

Республика партия ва ҳукуматининг қарори Бухоро область Қизилтепа районидаги Ленин номли колхоз аъзоларини ҳам янги зафарларга чорлаб юборди. Шу хўжалик раиси Қодир Маликов ҳикоя қилади:

Эндиликда техника деҳқонларимиз қаноати, суянчиғи ва беминнат дастёрига айланган. Ўн биринчи беш йилликнинг тўнғич йилида 1240 гектар пахта майдонининг ҳар гектаридан 45 центнердан «оқ олтин» етиштириш мажбуриятини олган хўжалигимиз аъзолари қишлоқ хўжалик машиналаридан ҳар қачонгидан унумлироқ фойдаланиш учун интилмоқдалар.

Ҳар йилнинг ўзига хос хусусияти бўлганидек бу йил баҳорнинг анча салқин келганлиги, устма-уст юз берган ёғингарчилик натижасида талай майдонларга чигитни такрор экишга тўғри келди. Аммо пахтакорларимиз ҳар бир агротехник тадбирни омилкорлик билан амалга ошириб, ғўза ривожидаги қолоқликни бартараф этишга эришдилар. Ғўза қатор ораларига ишлов беришда механизаторларимиз катта маҳорат кўрсатмоқдалар.

Ғўза ниҳолининг яхши ривожланишида, зиммамиздаги юксак мажбуриятга яраша ҳосил тўпланишида сувчиларимиз хизмати беқиёсдир. Улар ўсимликнинг чанқаб қолишига йўл қўймадилар. Ҳар қатра сувдан тежаб-тергаб фойдаланишди.

Фидокорона қилинган меҳнат самараси ҳозирдаёқ кўзга яққол ташланиб қолди. Далаларимизда мўл ҳосил етилмоқда. Шона гулга, гул кўсакка айланмоқда. Ҳар туп ғўзада ўртача 8—9 тадан бўлиқ кўсак санаш мумкин. 65—70 центнерчилик ҳаракатига қўшилган Эргаш Ражабов, Ҳошим Очилов, Турсун Саидов, Олияхон Шаропова ўртоқлар бошчилик қилаётган илғор бригадаларда эса ҳар тупда ўн бир-ўн учтадан бўлиқ кўсак ҳосил қилинди.

Лекин бу билан биз парваришни асло бўшаштираётганимиз йўқ. Ҳозиргача ғўза уч марта озиқлантирилди, тўрт марта суғорилди ва қатор орасига етти марта ишлов берилди. Биз то терим бошлангунгача ғўза парваришини давом эттирамиз.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети ва Ўзбекистон ССР Министрлар Советининг республикадаги колхозлар, совхозлар, пахта заводлари ва тайёрлов пунктларининг 1981 йил пахта ҳосилини териш ва тайёрлашга ҳозирлиги тўғрисидаги қарори хўжалигимизда кенг муҳокама қилинди. Келгуси ишларни ана шу юксак талаблар асосида ташкил этиш юзасидан тегишли чора ва тадбирлар белгилаб олдик.

Хўжалигимизда ҳар йили терим агрегатларини унумли ишлатиб, етиштирилган ҳосилнинг асосий қисмини техника кучи билан йиғиштириб олмоқдамиз. Ўн биринчи беш йилликнинг дастлабки йилида бу борадаги ишларимизни яна ҳам яхшироқ ташкил этиш учун тайёргарликни қизғин тус олдириб юбордик. Мавжуд 20 та терим агрегати барвақт ремонтдан чиқарилиб, старт чизиғига қўйилди. Кўсак терадиган, кўрак чувийдиган, подборщик ва тележкалар ҳам мавсумга шай. Қуритиш майдончалари, пахта қабул қилиш пунктлари ҳам созлаб қўйилди. Пахта теримини кўп йиллик синовдан ўтган ипатоволиклар методи асосида ташкил этамиз. Механизациялашган отрядлар ва звенолар тузилди. Машиналарнинг икки сменада ишлатилишини назарда тутиб, ҳар бир агрегат учун икки кишидан иборат механик-ҳайдовчи ҳозирланди. Техника хизмати кўрсатиш ва заправка қилиш бевосита далада ўтказилади.

Йиғим-терим даврида «зангори кема» капитанлари ўртасида социалистик мусобақа байроғи баланд кўтарилади, уларни моддий ва маънавий рағбатлантиришнинг турли формалари жорий этилади. Меҳнаткашларнинг унумли ишлаши учун барча зарур шарт-шароитлар яратилади. Биз дефолиацияни 10 сентябрдан 20 сентябргача ўтказишни мўлжаллаяпмиз. Бу тадбир асосий майдонларда «ОВХ-14» агрегати ёрамида амалга оширилади.

Умуман хўжалигимиз аъзолари машиналарни ҳар қачонгидан ҳам унумли ишлатиб, механизация куч-қудратини намойиш қилиш, йиғим-терим мавсумини қисқартириш, ялпи ҳосилнинг камида 80—85 процентини «зангори кема»лар бункеридан тўкиш учун барча имкониятларни ишга соладилар.

МУКОФОТЛАР ТОПШИРИЛДИ

24 август куни Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумида республика фан, соғлиқни сақлаш, маориф, маданият ва санъат арбобларидан катта бир группасига давлат мукофотлари топширилди. Улар ўнинчи беш йиллик топшириқларини бажаришда эришган муваффақиятлари учун бу мукофотларга сазовор бўлдилар.

Тошкент медицина институтининг ректори У. О. Ориповга, В. И. Ленин номидаги Тошкент давлат университетининг кафедра мудири И. А. Райковага, В. И. Ленин номли Тошкент педагогика билим юртининг директори М. Шариповага Ленин ордени топширилди. Октябрь революцияси ордени, Меҳнат Қизил Байроқ, Халқлар дўстлиги, «Ҳурмат Белгиси», Меҳнат шуҳрати орденлари, СССР медаллари ҳам берилди.

Мукофотларни Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми Раисининг ўринбосари Г. М. Орлов топширди.

(ЎзТАГ).

ДОИМИЙ КОМИССИЯ МАЖЛИСИ

Ўзбекистон ССР Олий Советининг ёшлар ишлари бўйича комиссияси 24 август куни чорвачиликни жадал ривожлантириш программасини амалга оширишда ёшлар ролини юксалтириш соҳасида Бухоро область маҳаллий Советларининг бажараётган ишини муҳокама қилди.

Мажлисда шу нарса қайд этиб ўтилдики, область ёш чорвадорлари ишловчиларнинг қарийб учдан икки қисмини ташкил қилади. Улар тармоқни ривожлантиришга муносиб ҳисса қўшмоқдалар. Шунга қарамай, улар ўртасида иш олиб боришда ҳали жиддий камчиликлар бор. Фермалар ва комплекслар учун кадрлар тайёрлаш ҳамда уларни ўқитиш тўғрисида, ёшларнинг чорвачиликда муқим ишлаши ҳақида, уларнинг меҳнат, турмуш ва дам олиш шароитларини яхшилаш тўғрисида ҳамма жойда ҳам етарли ғамхўрлик қилиняпти деб бўлмайди. Бу масалалар район ва қишлоқ Советлари томонидан камдан-кам кўриб чиқилмоқда, улар қабул қилинган қарорларнинг бажарилиши устидан тегишли контрол ўрнатмаганлар.

Комиссия Бухоро область ижроия комитетига ва область маҳаллий Советларининг ижроия комитетларига ёш чорвадорларнинг ҳаёти ва ишлари билан чуқурроқ шуғулланишни, уларнинг уй-жой ва маданий-маиший шароитларини яхшилаш, савдо ва медицина хизмати кўрсатишни такомиллаштириш, уларнинг малакасини ошириш ва меҳнат шароитларини енгиллаштириш тўғрисида, дам олишини ташкил этиш ҳақида ғамхўрлик қилиб, бу масалага кўпроқ эътибор беришларини тавсия этди. Ўзбекистон ЛКСМ Марказий Комитетига, Ўзбекистон ССР Қишлоқ хўжалиги министрлигига бир қанча тавсиялар берилди.

(ЎзТАГ).

ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИДА

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми партия ва совет органларида кўп йил самарали ишлаганлиги учун ҳамда туғилган кунига олтмиш йил тўлиши муносабати билан Тошкент шаҳар халқ депутатлари Ҳамза район Совети ижроия комитетининг раиси ўртоқ Жалол **Шахбозовга «Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган маданият ходими»** фахрий унвони берди.

МЕҲНАТ РАПОРТЛАРИ

Сурхондарё область саноат корхоналарининг ходимлари КПСС XXVI съезди қарорларини амалга ошира бориб, маҳсулот реализация қилиш, буюмларнинг асосий турларини ишлаб чиқариш саккиз ойлик планини муддатидан илгари, 22 августда бажардилар.

Пландан ташқари 7 миллион сўмликдан кўпроқ маҳсулот реализация қилинди.

* * *

Ромитан районининг меҳнаткашлари КПСС XXVI съезди тарихий қарорларини амалда рўёбга чиқара бориб, маккажўхори сотиш юзасидан оширилган социалистик мажбуриятни шараф билан адо этдилар. Улар ўн иш кунида давлат хирмонига 4250 тонна «каҳрабо дон» топширдилар. Гектар бошига 115 центнердан дон ва 400 центнердан кўкпоя олинди.

* * *

Баҳористон райони меҳнаткашлари КПСС XXVI съезди қарорларига амал қилиб, ишда муваффақиятга эришдилар. Улар давлатга 5000 тоннадан кўпроқ юқори сифатли дон сотиб, белгиланган топшириқларни барвақт бажардилар.

* * *

Самарқанд областининг боғбонлари КПСС XXVI съезди қарорларини амалга ошира бориб, ҳўл мева тайёрлаш йиллик топшириғини муддатидан илгари бажардилар.

Пландаги 42,5 минг тонна ўрнига 43 минг тонна мева тайёрланди. Маҳсулот сотиш давом этмоқда.

* * *

Шаҳрисабз райони меҳнаткашлари КПСС XXVI съезди қарорларини турмушга татбиқ эта бориб, донли экинларни ўриб-йиғиб бўлдилар. Давлатга 12700 тоннадан кўпроқ дон топширилди. Бу — ўтган йилги кўрсаткичдан икки баравар ортиқдир.

* * *

Қўриқдаги Комсомолобод райони ғаллакорлари КПСС XXVI съезди қарорларини рўёбга чиқара бориб, давлатга дон сотиш топшириқларини барвақт адо этдилар. Давлат омборларига 1980 йилдагига қараганда 1300 тонна кўп — 1750 тоннадан зиёд маккажўхори дони тўкилди.

* * *

КПСС XXVI съездининг қарорларидан илҳомланган **Хўжаобод райони** сабзавоткорлари сабзавот тайёрлаш планини муддатидан илгари бажардилар.

Район меҳнаткашлари ўз имкониятларини ҳисоблаб кўриб Ватанга қўшимча равишда 1000 тонна сабзавот етказиб беришга қарор қилдилар.

* * *

Москва райони ғаллакорлари ўз ишларини КПСС XXVI съезди талабларига мувофиқлаштириб, давлатга дон сотиш топшириғини муддатидан илгари бажардилар. Давлат омборига 4180 тонна, яъни бултургига қараганда 2500 тонна кўп дон топширилди. Гектар бошига 64 центнердан маккажўхори дони олинди.

(ЎзТАГ).

МУҲИМ ИШ ҲАҚИДА ОШКОРА, ПАРТИЯВИЙЧАСИГА СУҲБАТЛАШАЙЛИК

КОЛЛЕКТИВ КЎЗ ЎНГИДА

Ҳамма ишни омма кўз ўнгида бажариш, маъмурият ва ишчиларнинг завод ёки қурилиш тақдирини ҳамкорликда ҳал қилиши, ошкораликни ҳамма вақт эсда тутиш, коллектив иродасини ҳисобга олиш — бизнинг ишлаб чиқариш ва ижтимоий муносабатларимиз нормаси бўлмоғи лозим. Бу ленинча талаблар ҳаётга қандай татбиқ этилаётганлиги тўғрисида тошкентлик таниқли ишчи мулоҳаза юритади.

Суҳбатни Тошкентдаги Чкалов номли авиация ишлаб чиқариш бирлашмасининг йиғувчи слесари, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони, КПСС Марказий Ревизия комиссияси аъзоси Н. МАННОПОВ олиб боради

БИЗНИНГ Шарқда қадим-қадимдан бошқа ўлкаларда учрамайдиган маъмурий бирлик — маҳалла мавжуддир. Бу унча катта бўлмаган уй-жойлар райони бўлиб унда истиқомат қилувчиларни территориянинг умумийлигигина эмас, балки қўни-қўшничиликнинг қадимий ришталари, тақдирларнинг ўхшашлиги, кўп сонли оилавий ва қариндош-уруғчилик алоқалари ҳам бирлаштириб туради. Маҳалла ўз-ўзини бошқарувчи организмдир. Бу ерда кўпгина муаммолар ўзаро ҳамкорликда ҳал этилади, бу ерда қўшни қўшнисининг чақиришини кутиб ўтирмай, ёрдамга шошилади. Мен ўзим шундай маҳаллалардан бирида яшаганим учун, тан олишим керакки, бу ҳақда шунчаки гапираётганим йўқ.

Менинг анча зеҳнли, тиришқоқ, ҳушрўй шогирдим бор эди. У бир йилга яқин қанотимда юрди. Ишлари яхши эди. Кунларнинг бирида эрталаб цех бошлиқлари уни олдимизга олиб келиб, қадрли ўртоқлар, мана сизга янги мастер, уни ҳурмат қилишингизни, айтган ишларини қилишингизни сўраймиз, дейишса бўладими. Биз, ундан қандай қилиб мастер чиқиши мумкин, деб, ҳайрон бўлдик. Чунки унда на турмуш, на ишлаб чиқариш тажрибаси, на одамларни бошқариш кўникмаси, на етарли даражада мустаҳкам технология билими бор эди. Касб маҳорати асносида исталган оддий слесарь ундан анча баланд юрарди.

Биз нима учун шундай аҳвол рўй берганлигини, нима учун ҳеч ким биз билан маслаҳатлашмаганини ўйлай бошладик. Хўп, айтайлик, у ерда, «юқорида» мастерликка номзодни унинг ишчанлик хусусиятларини билмай, ортиқча баҳолаб юборишгандир. Лекин биз билардик-ку! Демак, шундай экан, цехга, устоз олдига келишиб, маслаҳатлашишса бўлмасмиди? Ахир мураббийси, таъбир жоиз бўлса, шогирдининг қандайлигини ипидан-игнасигача биларди-ку! У билан ёнма-ён ишлаган кишиларга, хўш, ўртоқлар, танлаган кишимизда янглишмадикми, дейишса бўлмасмиди?! Негаки, ишчи коллективи ҳам ўзига хос маҳалла бўлиб, у биргаликдаги меҳнат ришталари билан янада мустаҳкамроқ боғлангандир. Бу ердаги муносабатларнинг асосини коллектив масъулият ташкил қилади. Кенг ошкоралик, хабардорлик бўлмаган бундай коллектив эса ўз аҳамиятини йўқотади.

Мен КПСС XXVI съезди делегати бўлиб, Леонид Ильич Брежневнинг, мамлакатимиз меҳнат коллективлари ишлаб чиқаришни планлаштириш ва бошқаришда, кадрларни танлаш ва жой-жойига қўйишда янада фаолроқ қатнашишлари керак, деган сўзлари қалбимга ўткир таъсир қилганлигини яхши эслайман. Мана бу сўзларга эътибор қилинг-а. Кадрларни танлаш ва жой-жойига қўйиш! Ахир бу совет демократиямизнинг, социалистик тузумимизнинг буюк ғалабаси-ку! Кишилар КПСС Марказий Комитети Бош секретари, давлатимиз бошлиғи сўзлари билан сиз билан бизга, оддий меҳнаткашларга, сизлар ўз заводингиз, ўз қурилишингиз ишларини ҳал қилиш ҳуқуқига эга бўлиб қолмасдан, балки ҳал қилишга мажбурсиз, дейишмоқда. Сизни кимдир ўртага ташлаган лойиҳани қабул қилиш, тайёр қарор, таҳрир қилинган резолюция учун овоз беришга таклиф қилишларини кутманг. Ўзимиз қарорлар қабул қилишни ўрганишимиз, раҳбарлар билан бирга қарорларнинг бажарилиши учун коллектив масъулиятни бўйнимизга олишимиз керак.

Сиз билан биз яхши биламизки, бу масалалар кўпинча бошқача тарзда ҳал этиляпти. Ҳар биримизга ва умуман ишлаб чиқаришга бевосита тааллуқли масалалар ҳал этилаётганда, гўё булар бизга тегишли эмасдай, жим ўтираверамиз. Бунинг сабабини икки хил тушуниш мумкин: ё «менга нима» қабилида бу ишни ҳал қилишда иштирок этишни истамаймиз, ё раҳбарлик бу масалаларга бизни аралаштирмайди. Эҳтимол улар, ишчиларнинг бу нарсага ақли етмайди, деб ҳисоблашар. Шуниси ҳам сир эмаски, бизда шундай бошлиқлар ҳам борки, улар учинчи даражали масалаларнигина ишчи коллективида муҳокама қилдирадилар, ҳақиқий, муҳим, асосий қийин масалаларни ўзларича ёки тор доирада ҳал этиб юборадилар. Масалага бундай ёндашишнинг қандай оқибатларга олиб келишини мисолларда исботлашга уриниб кўраман.

Ўзбекистонда «Ташхимсельмаш» заводи бор. Ёмон эмас. Қайсидир даражада илғор коллектив ҳам. Лекин корхонани ишлаб чиқариш-техникавий жиҳатдан реконструкциялаш ва социал ривожлантириш планларини шакллантиришга киришилаётганда завод раҳбарлари бу планларни ишчиларнинг кенг муҳокамасига қўйишни, унга касаба союз активларини, ишчилар оммасини жалб қилишни лозим кўрмадилар. Планларнинг социал параграфлари ишончсиз, бошқа масалалардан узилиб қолган ҳолда тор бўлиб чиқди. Пировард натижада корхона шу пайтгача ўзининг на уй-жой фондига, на болалар боғчасига, на дам олиш зонасига, на профилакторийсига, на пионер лагерига эга. Бу ерда кадрлар қўнимсизлиги долзарб масала бўлиб қолганлигига ажабланмаса ҳам бўлади.

Мен суҳбатнинг бошида айтганим ўша собиқ шогирдимни олайлик. У ҳаммамиз учун кутилмаганда, ҳатто ўзи ҳам ўйламаган чоғда мастер бўлиб қолди. Хўш, нима бўпти, дерсиз. Лекин ҳали пишиб етилмаган, ғўр, мастер обрў-эътиборини ҳалол меҳнати билан қозонмаган киши қўл остида ишлаши керак бўлган коллектив фикри билан ҳисоблашмасдан уни бошлиқликка тайинлаганлар биргина кўпчиликкагина эмас, ўша йигитнинг ўзига ҳам катта зарар етказдилар. Йигит учун раҳбарлик лавозими ўзига хос жазога айланди. У ҳалол, виждонли, ор-номусли бўлганлиги учун кишиларни уюштириш, уларга ўргатиш, бошчилик қилиш қўлидан келмаслигини яхши англарди. Мана энди у нонини ҳалоллаб ейиш учун дуч келган топшириқларни бажармоқда. «Ташхимсельмаш» заводида бўлгани каби бу ерда ҳам ошкораликнинг йўқлиги, қарорларнинг ёпиқ хоналар ичида қабул қилинганлиги, жамоат фикрига ишонмаслик ёки ундан қўрқишлик салбий оқибатларга олиб келди. Иккала воқеанинг табиати бир хил: ошкораликнинг йўқлиги, коллектив фикрини тўғри баҳолай билмаслик, коллектив иродасини менсимаслик. Натижаси эса маълум: фақат бундан иш зарар кўради.

ЎЗБЕКИСТОНДА маъмурият ташаббуси билан ишдан бўшатилган ишчилар ва хизматчиларнинг 70 проценти судлар орқали ишга тикланмоқда. Албатта, суд органлари номига яхши гапларни айтиш керак: улар совет қонунларини қаттиқ туриб ҳимоя қилишяпти. Меҳнат кишисининг хафа бўлиб қолишига йўл қўйишмаяпти. Бу жуда соз. Лекин бу масалага бошқа томондан қаралса, масаланинг моҳиятига чуқур кириб борилсачи? Хўш, ўзи нима бўляпти? Бошлиқлар меҳнат қонунларини менсимай, ўша қонунлар талаб қилгандай касаба союз комитетлари билан маслаҳатлашмай, коллектив фикри билан ҳисоблашмай ими-жимида ишлаб чиқаришда сўнгги жазо чорасини — бўшатишни қўллаяптилар. Ўзбилармончилик билан кишиларни ишдан бўшатаётган бундай бошлиқларнинг ўзига нисбатан қандай жазо кўриляпти? Айтиш мумкинки, ҳеч қандай. Нари борганда уларнинг хоҳиш-иродасига қарши ўлароқ ишдан бўшатилган киши қонун ёрдамида, бироқ коллектив иштирокисиз ёки уларнинг хабарисиз қайта ишга тикланмоқда.

Уй-жойларни тақсимлаш сингари муҳим ижтимоий, ўткир, баъзан эса кишиларга ниҳоятда тез таъсир қиладиган масалани олиб кўрайлик. Бу тўғрида съездда айтилган қуйидаги сўзларни яна бир карра эслаб кўрайлик: «Бу проблема ҳозирча долзарб бўлиб турган экан, демак, уй-жой тақсимлашда алоҳида эътибор, объективлик, боринг-ки, ҳалоллик талаб этилади. Бу масала ҳамма ерда жамоат ташкилотларининг иштирокида, уларнинг қаттиқ назорати остида ҳал этилмоғи лозим».

Ҳа, яна, яна қайтарамиз — лозим! Лекин ҳамма вақт ҳам бу иш лозим бўлган даражада омма кўз ўнгида ошкоралик билан бўляптими? У ёки бу жойда баъзида бўлсада, қандайдир мансабдор шахс одатдаги каби гўё ишлаб чиқариш манфаатларини кўзлаб, амалини суиистеъмол қилиб, ёпиқ эшиклар ортида уй-жойга навбатда турганлар рўйхатини ўзбошимчалик билан ўзгартирганлигини, қонун бўйича ҳали уй-жой олишга ҳаққи бўлмаган кишиларга квартира берганлигини эшитиб қоласиз. Бундай практика «Узбекхлопкомаш» бирлашмасида ҳам кўзга ташланмоқда. Бу жойда одамлар кўп тўпланадиган ерларда уй-жойларга навбатда турганларнинг рўйхатини осиб қўйишни унутишмайди. Бошқача айтганда, расман бўлсада, омма фикри билан ҳисоблашишади. Бошқа томондан эса бу фикрни «алоҳида» ҳолларда унутиб қўйишади. Бирлашма бош директори С. П. Тетушкин рўйхатда турганлардан кимлар биринчи навбатда квартира олишини, кимлар эса кутиб туришини ўзича ҳал қилади. Уй-жой топширилаётганда бу ерда 128 кишининг навбатда турганлар рўйхатида эканлиги аниқ эди. Биринчилар қаторида квартира олганлар орасида «керакли киши» — мутахассис В. Евдокимов пайдо бўлганлиги кўпчиликни ажаблантирди. Чунки у рўйхатда 124-эди. Нимага асосланиб шундай воқеа рўй берди, дейсизми? Бош директорнинг кафолатли хати-да! Ўз-ўзидан маълумки қонунга зид бўлган бу ҳужжат ўша заҳоти уй-жойни тақсим қилувчиларга таъсир этмасдан қолмади. Навбатда биринчилар қаторида турган кишилардан бирини яна номаълум муддатга орқага суриб юборишди. Буларнинг ҳаммаси коллективдан яширин равишда, лекин касаба союз комитетининг кўз ўнгида, амалда эса унинг йўл қўйиб бериши натижасида содир бўлди. Нима ҳам дердик. Ҳаётимизнинг ахлоқий нормаларини бузувчилар учун бу ўриндаги жамоат фикри шунчаки оддий ниқоб ролини ўйнаган. Уй-жой тақсимотидай нозик бу масалада биргина қўпол хатонинг ўзи, биргина, якка-ёлғиз ноҳақликнинг ўзи жамоат фикрининг обрў-эътиборига ва аҳамиятига ишончсизлик туғдиради. Демократиямизнинг кучига бўлган ишончга путур етказади. Бу билан муроса қилиб бўлмайди.

Ўз-ўзимизга ҳам кўп нарса боғлиқ эканлигини унутмай, камчиликларимизни ҳам тан олишимиз керак. Негаки, мен Ўзбекистон касаба союзлари республика Советининг жамоатчи секретари деган юксак лавозимга сайланганман. Шахсан мен кейинги йилларда у ёки бу раҳбарни жамоат фикрини менсимаганлиги, меҳнат тўғрисидаги қонунларни бузганлиги учун қаттиқ муҳокама қилганлигимизни, партиявийчасига талабчанлик билан шундай масалаларни кўриб чиққанимизни эслай олмайман. Чунки биз бундай раҳбарга ишончсизлик билдиришдек ўз ҳуқуқимиздан фойдаланишимиз мумкин-ку! Касаба союзлари Совети президиуми, секретариати мажлисларига, тармоқ касаба союзлари республика комитетларига ишлаб чиқаришда банд бўлган ишчилар, колхозчилар, хизматчилар, олимларни камдан-кам таклиф қиляпмиз. Уларнинг у ёки бу муаммо юзасидан фикрларини эшитмаймиз. Бу муаммоларга завод, фабрика, институт, колхоз, совхоз коллективининг муносабатини суриштирмаймиз. Бу соҳада ўз бюроларида ишчилар ва колхозчиларнинг ҳисоботини эшитишни мунтазам суратда амалга ошираётган, шу масалалар юзасидан муҳим партиявий қарорлар қабул қилаётган Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети яхши намуна бўлаётир.

Ишчи киши ҳақиқатан ҳам кимлар у билан маслаҳатлашаётганини, унинг таклифлари жиддий ва амалий равишда ҳисобга олинаётганини; ёки уни номигагина жамоат фикри деб енгил-елпи ишларга жалб қилишаётганини, бу ишдан бир мирилик фойда тегмай, аксинча фақат зарар келтириб, демократиямизнинг энг асосий ғояларини ёмон отлиққа чиқараётганини ҳам яхши тушунади. Республикада ҳар йили коллектив шартномалар бўйича қарийб 10 мингта таклиф тушади. Ажойиб кўрсаткич, дейишингиз мумкин. Лекин уларнинг қанчаси амалга оширилади, деб сўраб кўринг-чи! Фақат учдан биригина жорий этилади. Учдан иккиси эса қоғозда қолиб кетаверади. Бундан шундай хулоса чиқариш мумкин: шартномаларни коллектив равишда, ҳаммага эшиттириб муҳокама қиламиз. Бироқ уларни ҳаётга татбиқ этишга келганда эса ҳамма нарса бир кишининг — ишлаб чиқариш раҳбарининг хоҳиш-иродасига қараб қолади. Бизнинг бирлашма, «Узбекшахтострой» тресті, Олмалик кон-металлургия комбинати, Тошкент «Миконд» заводидаги сингари кишилар ўз сўзларига амал қиладилар. Лекин хўжа кўрсинга ишчилар фикрига қўшилувчи, уларни ҳурматловчи кишилар ҳам бор. Масалан, республика Автомобиль транспорти министрлиги раҳбарларини олайлик. Улар йилдан-йилга ҳайдовчиларнинг ишдан кейин қолиб ишлашни бас қилишни талаб қилувчи шикоятларини кўплаб олмоқдалар. Улар ҳар йили ҳамманинг олдида бу аҳволга чек қўйишга ваъда берадилар. Аммо ўзлари ишдан кейин қолиб ишлашни планлаштирадилар.

Совет кишисининг ҳаёти ва меҳнати билан боғлиқ ҳамма нарса ҳалол, очиқ-ойдин, ошкора, кишилар кўз ўнгида ҳал этилиши керак. Навбатда турганларга квартира беришми, йўлланмалар ва мукофотларни тақсимлашми, автомашиналар ажратишми ёки кишиларнинг мансабини оширишми, барибир. Ана шунда ҳеч қандай шивир-шивирлар, имо-ишоралар, ишончсизлик бўлмайди. Энг муҳими рўй берган у ёки бу мураккаб ишлаб чиқариш ва маиший муаммолардан ўзларининг ғараз мақсадлари йўлида фойдаланишга интилувчилар илдизига болта урилади. Чунки ошкоралик бундай кишилар учун энг хавфли муҳитдир.

Бизнинг социалистик демократиямиз нормалари талаб этганидек, ҳамма нарса омма кўз ўнгида бўлсин.

(«Труд», 21 август).

КПСС XXVI СЪЕЗДИ ҚАРОРЛАРИ АМАЛДА

СЕРҲОСИЛ НАВЛАР ЯРАТАЙЛИК

25 августда Тошкентда ғўза селекцияси ва уруғчилигига бағишланган Бутуниттифоқ кенгаши очилади. Унда СССР Қишлоқ хўжалиги ҳамда Енгил саноат министрликларининг раҳбар ва мутахассислари, Ўзбекистон, Тожикистон, Туркманистон, Озарбайжон республикалари қишлоқ хўжалиги министрларининг ўринбосарлари, етакчи мутахассислар, Иттифоқ ва республика миқёсидаги илмий-текшириш институтларининг олимлари, колхоз-совхоз раҳбар ва агрономлари, селекционер, уруғшунос мутахассислар қатнашадилар.

Бундай улкан кенгашнинг чақирилиши партия ва ҳукуматимизнинг мамлакат пахтачилигини янада юксалтириш, хусусан ғўза селекцияси ва уруғчилигини янада ривожлантириш ҳақида кўрсатаётган катта ғамхўрлиги намунасидир. Маълумки, яхши нав яратиш пахтачиликда барча меҳнат ва харажатлар натижасини белгилайдиган омиллардан биридир. Совет ҳокимияти йилларида ғўзанинг 140 нави яратилди ва амалиётга жорий этилди. Шу давр ичида беш марта нав алмаштирилиши ўтказилди. Бунинг натижасида ҳар сафар пахта ҳосилдорлиги 10—15 процентга ошиб, тола сифати яхшилана борди. Ажойиб ингичка толали пахта навлари етиштирилиб, унинг экин майдони кенгайтирилди. Етмишинчи йиллар бошида изланувчан селекционер Содиқ Мираҳмедов томонидан вилтга чидамли «Тошкент» навларининг яратилиши катта илмий ҳодиса бўлди. Кейинги йилларда селекционерларимиз шу навларни яратиш принципи асосида иш олиб бориб, катта муваффақиятга эришдилар. Ўтган беш йилликда мамлакат бўйича 17, республикамизда тўққизта янги ғўза нави районлаштирилди. «Қизил Равот», «АН-Самарқанд-2», «С-2602», «Чимбой-3010», «Чимбой-160», «АН-Ўзбекистон-3», «АН-402», «175-Ф» ҳамда ингичка толали «С-6037» навлари шулар жумласидандир. «Тошкент-6», «АН-Самарқанд-3», «С-2606», «Фарҳод», «Регар-34», «Шараф-80», «8386-В», «Оқолтин», «Андижон-2», «Уйчи-2» эса бу йил районлаштирилган янги навлар ҳисобланади.

Ғўза селекцияси бўйича қилинган ишлар анчагина бўлса-да, олимларимиз олдида ғўзанинг янги, янада ҳосилдор, вилтга, қишлоқ хўжалиги зараркунандаларига чидамли, тезпишар, юқори сифатли толага эга навларини яратиш вазифаси турибди. Миришкор пахтакорларимиз вегетация даври қисқа, эрта очиладиган, октябрнинг ярмига қолмай, ёғин-сочин кунлари бошлангунча йиғим-теримни тугатиш имконини берадиган навлар кутмоқдалар. Шу муаммо ҳал этилса, хўжаликлар дала ишларини сифатли ўтказиш имкониятига эга бўлар эди. Афсуски, ҳозирги кўпчилик навларнинг тезпишарлиги 135—140 кун атрофида бўлиб, бу жиҳатдан уларнинг кўрсаткичи «Тошкент-1» навиникига тенг. Айримлари эса бундан ҳам кеч пишади. Ҳозирги навлар ичида фақат «Тошкент-6» ва «Чимбой-3010» навлари бундан 5—12 кун эрта пишади, холос.

Кейинги йилларда селекционерларимиз ғўзанинг тезпишар навларини етиштиришга кўпроқ эътибор бермоқдалар. Ҳозир шундай навлар Югославия, Болгария, Руминияда экилмоқда. Бу навлар кам ҳосил ва толаси паст сифатли бўлса-да, бироқ уларнинг наслига хос тезпишарликни селекция жараёнида сақлаб қолиб, яхши натижага эришиш мумкинлиги тўғрисидаги фикрни олимларимиз ўртага ташламоқдалар. Ҳатто, Миср, Ҳиндистон, Мексика, АҚШ сингари мамлакатларда ҳам тезпишар пахта навлари етиштириш масаласига қизиқиш кучайган.

Пахта таркибидаги тола миқдорини ошириш яна бир муҳим масала ҳисобланади. Тола салмоғини бир процентга кўпайтириш мамлакат миқёсида қўшимча пахта етиштириш билан тенг экан. Кўпчилик навлар пахтасида 32—33 процент тола бўлгани ҳолда бу рақам ҳам кейинги пайтда камайиб бормоқда. Баъзилар тола салмоғининг пасайиб кетишига кўп жиҳатдан давлатга пахта хом ашё сифатида сотилишини сабаб қилиб кўрсатадилар. Колхоз ва совхозларга ҳақ пахта учун эмас, тола учун тўланадиган бўлса борми, ҳеч шубҳасиз, бу соҳада катта ўзгаришлар бўлади.

Кенгаш иштирокчиларига ҳавола қилинадиган яна бир масала тола сифатини яхшилашга қаратилган муаммо билан боғлиқдир. Ўтган беш йилликлар мобайнида тола сифати муттасил яхшиланиб борди. Бироқ, тўқимачилик саноати яхши сифатли толага етарли миқдорда эга эмас. Масалан, 1979 йилда етиштирилган жами ҳосилдан биринчи тип толали пахтага талаб тўрт процент бўлгани ҳолда, 1,5 процент миқдорда ишлаб чиқарилди. Иккинчи тип тола беш ўрнига 3,5, учинчи тип 4,5 ўрнига 1,6, тўртинчи тип 20 ўрнига 15 процент миқдорда етказиб берилди. Асосий сабаби талабга етарли даражада мос келадиган ғўза навлари камлигидир. Тўғри, кейинги йилларда биринчи тип толага эга ингичка толали «С-6037» нави экилган майдон анча кенгайтирилди, «С-6041» ва «Термиз-13» ингичка толали навлар давлат синовидан ўтмоқда. Иккинчи-тўртинчи типли «Сурхон-2», «Сурхон-3», «Қарши-2», «Қарши-3», «175-Ф», «С-2602» навлари ҳам синовдан ўтказилмоқда, баъзилари районлаштирилди.

Ғўза селекцияси ва уруғчилигига оид ҳал этилмаган муаммолар талайгина. Бутуниттифоқ кенгашда бу проблемалар бирма-бир кўриб чиқилади. Тегишли тадбирлар белгиланади.

Р. ИСАЕВ,
Г. С. Зайцев номидаги Меҳнат Қизил Байроқ орденли Бутуниттифоқ ғўза селекцияси ва уруғчилиги илмий-текшириш институти директорининг илмий ишлар бўйича ўринбосари, қишлоқ хўжалик фанлари кандидати.

«СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ»га ЖАВОБ БЕРАДИЛАР

Кеча редакциямиз почтасига текшириш ва чора кўриш учун юборилган меҳнаткашлар хатларига партия, совет ташкилотлари, министрлик ва идоралардан ўн битта жавоб олинди. Уларнинг аксариятида газетхонлар сигналларидаги фактлар асосан тасдиқлангани, ишлаб чиқилган тадбирлар ҳаётга татбиқ этилаётгани ҳамда эътирозга сабаб бўлган камчилик-нуқсонлар бартараф этилаётгани хусусида маълум қилинади. Қуйида меҳнаткашлардан олинган хатлар ва уларга келган жавоблар қисқа мазмуни билан танишасиз.

АВТОБУСЛАР КЎПАЙТИРИЛДИ

«34-экспресс» автобуси белгиланган графикда юрмайди. Баъзан бекатларда автобусни соатлаб кутишга тўғри келади. (Тошкентлик газетхон **Ҳ. Раҳматуллаев** хатидан.)

«ГЛАВТАШПАССАВТОТРАСС» БОШҚАРМАСИ: газетхон хатида кўрсатилган фактлар текширишда тасдиқланди. Ҳақиқатан ҳам мазкур маршрутда меҳнат интизоми бузилгани ва йўлга нормадан кам автобус чиққани учун графикка амал қилинмаган. Ишга кечга қолган айрим автобус ҳайдовчиларига виговор эълон қилинди. Иккинчи ва учинчи автоколонна бошлиқлари Ғафуров ва Ҳолмуҳамедовларга тегишли чора кўрилди. Маршрутдаги ҳаракатни яхшилаш мақсадида қўшимча автобуслар ажратилди. «34-экспресс» маршрути қатъий назорат остига олинди.

УРИНЛИ ЭЪТИРОЗ

Бағдод районидаги Кенагас, Отхона ва Қўрғонча қишлоқларида айрим йўллар асфальт қилинмаган. Бу ерлардан қишда юриб бўлмайди. Шу қишлоқлар аҳолиси тоза ичимлик сув билан таъминланиши ҳам қониқарли эмас. («Большевик» колхозида яшовчи С. **Саримсоқов** хабаридан).

БАҒДОД РАЙОН СОВЕТИ ИЖРОИЯ КОМИТЕТИ: хатдаги фактлар текширишда тўғри бўлиб чиқди. Текшириш натижалари муҳокама қилинди. Ўтган йили Кенагас, Отхона ва Қўрғонча қишлоқларида аҳолига маданий-маиший хизмат кўрсатишни яхшилаш мақсадида колхоз маблағи ҳисобидан янги типовой магазин ва ҳашар йўли билан сартарошхона қурилган эди. Бироқ мазкур қишлоқларда хутор системаси тугатилмагани сабабли бу ерда планли қурилиш ишларини олиб бориш имкони йўқ. Шунга қарамасдан, газетхон хатида кўтарилган масалаларнинг айримларини ҳал этиш учун қўшимча тадбирлар ишлаб чиқилди.

Ҳозирги кунда қишлоқлар аҳолиси тоза ичимлик суви билан таъминланди. Колхознинг бошқа мақсадларда фойдаланилаётган биноси клубга айлантирилиб, сифатли ремонтдан чиқарилаётир. Кенагас қишлоғининг марказигача бўлган йўл асфальт қилинди. Автобус маршрутларида мунтазам қатнов йўлга қўйилди. Юқоридаги қишлоқларни артезиан суви билан таъминлаш кўзда тутилган. Кенагас қишлоғидаги мактаб биноси кенгайтирилади, шу йилнинг ўзида саккиз йиллик мактаб очиш учун тайёргарлик кўрилмоқда.

ТЕГИШЛИ ЧОРАЛАР КЎРИЛДИ

«Шўрчи» совхози 2-бўлими бригадалари дала шийпонлари ремонтга муҳтож. Болалар боғча-яслилари ишламайди. Совхоз территориясида клуб, ҳаммом йўқ. (Шу совхознинг 6-бригадаси аъзоси **Р. Чориев** хабаридан).

ШЎРЧИ РАЙОН СОВЕТИ ИЖРОИЯ КОМИТЕТИ: газетхон хати юзасидан комиссия тузилиб, ундаги фактлар текшириб кўрилганда ҳақиқатан ҳам шундай камчиликлар мавжудлиги аниқланди. Текшириш якунлари райижрокомда муҳокама қилинди ва тегишли чоралар кўрилмоқда. Ҳозирги кунда 2-бўлимдаги сув кранлари ремонтдан чиқарилди. 3 километрли йўлга тош-шағал ётқизилди. Шунингдек, райижроком қарорига биноан совхоз дирекцияси зиммасига ҳаммом, ёзги клуб, магазинлар ва маиший хизмат кўрсатиш уйи қурилишини бошлаб юбориш вазифаси юкланди. 2-бўлимдаги дала шийпонида эса мавсумий болалар боғчаси ишлаб турибди.

БИРИНЧИ ҚЎНҒИРОҚ ЯҚИН

ЎҚУВ ЙИЛИГА ТАЙЁРМИЗ

Пионер ёзини кўнгилли ўтказган ўқувчилар ҳадемай яна жонажон мактабларини тўлдирадилар. Янги ўқув йилини уюшқоқлик билан бошлашга барвақт киришганимиз ўз самараларини берди. Натижада мактабнинг 26 синфхонаси, 13 фан кабинети, спорт зали, устахоналар, ошхона ва ёрдамчи хоналар июнь ойи охиридаёқ жорий ремонтдан тўла чиқарилди.

Мактаб фондидаги мавжуд ўқув қуролларини саралаб, тартибли сақлашга катта эътибор берилмоқда. Янги дарсликлар билан савдо қилиш йўлга қўйилди. Салкам 3 минг сўмлик ўқув-методик қўлланмалар келтирилди. Радиоузел аппарати, 4 та электрофон, 2 та магнитофон, 20 та дурадгорлик дастгоҳлари олинди. Устахоналар янги дурадгорлик ускуналари билан жиҳозланди.

Чимёндаги пионерлар лагерида ўқувчиларнинг уч сменада дам олиши уюштирилди. «Меҳнат — роҳат» лагерида ҳам юқори синф ўқувчиларидан кўпчилиги ёзни соз ўтказди.

Биринчи қўнғироқ чалинишига саноқли кунлар қолди. Район партия, совет, оталиқ ташкилотларининг яқиндан берган ёрдами туфайли мактабимиз янги ўқув йилини намунали бошлашга барвақт тайёр ҳолга келтирилди.

Ш. ШОҲАКИМОВ,
Чилонзор районидаги 128-ўрта мактаб директори.

ДЕҲҚОН ФАРОВОНЛИГИНИ ЎЙЛАБ

Қишлоқда юксак турмуш маданияти учун

КПСС XXVI съезди ва Ўзбекистон Компартияси XX съезди иқтисодий, социал масалалар билан бир қаторда коммунистик жамият бунёдкори — совет кишиларининг маънавий етуклиги масалаларига ҳам катта эътибор берди. Бунда қишлоқ аҳолисининг турмуш маданиятини юксалтириш алоҳида ўрин эгаллайди. Меҳнатни индустриал асосга кўчириш, қишлоқни шаҳарга яқинлаштириш, улар ўртасидаги тафовутни йўқотиш жараёни содир бўлмоқда. Бундай объектив шароит кишиларнинг касби, психологияси, характери, турмушига таъсир этмай қолмайди. Бунга актив аралашиш, ишни ҳаёт талабига монанд ҳолда ташкил этиш ҳаёт тақозосидир.

Меҳнаткашлар моддий фаровонлигини ошириш уларнинг турмуш маданиятини юксалтириш билан чамбарчас боғлиқ. Бунда колхоз раислари, совхоз директорларининг маданий-маиший ишлар бўйича ўринбосарлари катта ишларни амалга оширмоқдалар. Кўплаб хўжаликларда аҳоли турмуш маданиятини янада юксалтириш мақсадида маданий-маиший комплекслар ташкил этилмоқда.

«Ҳозирнинг ўзидаёқ кўпгина колхозлар ва совхозларда бўлиш кишини қувонтиради, деган эди Л. И. Брежнев партия XXVI съездида, — шаҳарга хос қулайликлар, қишлоқ ҳаётининг хусусиятлари ва талаблари билан уйғунлашиб кетадиган кенг ва ёруғ уйларга кириш жуда ҳам кўнгиллидир. Меҳнатнинг янгича характери, ана шундай қишлоқларнинг замонавий турмуши ва қиёфаси — социал сиёсатимизнинг ажойиб самарасидир».

Бу фикрнинг ҳаётбахш исботини Тергачи қишлоғимиз мисолида кўриш мумкин. Бу ерда меҳнат аҳлининг фаровон, сермазмун яшаши учун барча имкониятлар ишга солинаётир. Ўтган беш йиллик давомидагина қишлоқ территориясида бош план асосида 125 та уй, 280 ўринли боғча, 350 ўринли кинотеатр, мактаблар учун 3 та қўшимча бино, 200 точкали телефон станцияси, 7 километр узунликда водопровод тармоғи ишга туширилди.

Турмуш маданияти бўйича координацион совет ва унинг секциялари фаолиятига алоҳида тўхталмоқчиман. 19 кишидан иборат совет аъзолари ойда бир марта тўпланиб, турмуш маданиятига доир энг муҳим масалаларни йиғилишлар кун тартибига қўйиб, мавзуни чуқур ўрганиб, даҳлдор кишиларнинг бу борадаги ҳисобларини эшитиб бормоқда. Масалан, яқинда мактабгача тарбия муассасалари ишини янада яхшилаш масаласи муҳокамасида «Чашма» болалар боғчаси мудираси М. Абдуллаеванинг ахбороти тингланди, агитаторлар иштирокида эса дала шийпонларининг йиғим-терим мавсумига ҳозирлиги таҳлил этилди. 1-бригада агитатори Ш. Иброҳимовнинг съезд қарорларини пропаганда қилиш бўйича тўплаган тажрибаси оммалаштирилди.

Турмуш маданиятини юксалтиришга комплекс ёндашиш мақсадида Советлар составида алоҳида секциялар тузилан. 5 та секциянинг ҳар биттасида раис, раис ўринбосарлари ҳамда 3 кишидан иборат аъзолари бор. Секцияларга муайян йўналиш бўйича мутахассислар киритилган. Уларнинг иш зоналари ҳам белгилаб қўйилган. Масалан, оммавий-сиёсий ишлар секциясига маориф ходимлари, «Билим» жамияти аъзолари, цех партия ташкилотлари секретарлари бирлашган. Улар зиммасида колхоз территориясидаги агитпункт, қизил бурчак, радиоузел, дала шийпонларидаги агитточкаларда пропаганда ва агитация ишлари олиб бориш вазифаси юклатилган. 28-мактаб директори А. Исҳоқов раислигидаги бу секция бир йиллик план асосида иш олиб бормоқда.

Маданий-оқартув секциясининг иши ҳам долзарб масалаларга қаратилмоқда. Сифатли ремонтдан чиқарилган маданий комплекс хонасида хилма-хил тадбирлар ўтказиляпти. Клубда каштачилик, бичиш-тикиш, тасвирий санъат, ашула ва рақс тўгараклари очилган. Тўрт кутубхонада ўн уч минг китоб бор. Бу кутубхоналар фақат 2-кварталнинг ўзидагина 500 дан зиёд адабиётлар билан бойитилди.

Дала шийпонларида 8 та кўчма кутубхона ташкил этилган. Секция аъзолари жанговар шон-шуҳрат уйи, турмуш ва маданият университетининг ишини жонлантириб юбордилар. Кекса педагог Отамирза Эралиев раҳбар бўлган жанговар шон-шуҳрат уйи қизиқарли тадбирлар ўтказиладиган масканга айланган. Қисқа вақт ичида Улуғ Ватан уруши ветеранлари Мирҳолиқ Саидов, Отамирза Аҳмадалиев, Юнус Носиров билан ёшларнинг учрашувлари уюштирилди. 17 ёш келин-куёвга тантанали равишда никоҳ гувоҳномалари топширилди.

Гигиена ва турмуш маданияти университети ишига ҳам маданий-оқартув ишлари секцияси раҳбарлик қиляпти. Машғулотларнинг мунтазам равишда ўтказилиши, университет етарли жиҳозлар билан бойитилишини таъминлаш устидан назорат ўрнатган. Зоҳидахон Хўжаева раҳбарлигидаги университетни 15 июнда навбатдаги 35 тингловчи битириб чиқди. Улар асосан келинчаклар, ёш оналар, ўнинчи синф ўқувчиларидир. Олти йил ичида 180 дан ортиқ тингловчи университетни тугаллади.

Маиший хизмат секцияси аъзолари қишлоқдаги 7 та савдо тармоғи, дала шийпонларидаги сотувчисиз дўконларда ҳамиша деҳқонларнинг кундалик зарур товарлари бўлиши учун курашмоқдалар. Секция қишлоқда ҳаммом, 7 сартарошхона, тикувчилик устахонаси, маиший хизмат комбинати ишига ҳам раҳбарлик қилаётир.

Физкультура ва спорт секциясининг кейинги пайтларда амалга оширган қатор тадбирлари туфайли хўжалигимизда ГТО нишондорлари 189 кишига, оммавий разрядлилар 120 нафарга етди. Колхоз ишлаб чиқаришида фаол иштирок этаётган Бекмирза Иброҳимов волейбол, Манзура Жалилова баскетбол, Кимё Отамирзаева шахмат бўйича область мусобақаларида фаол қатнашмоқдалар. Физкультура ва спорт секцияси дала шийпонларидаги спорт майдончаларида тез-тез спорт мусобақалари ўтказиб турилишини таъминлашда ҳам бош-қош бўлаётир.

Янги беш йиллик тергачиликларнинг маданий ҳаётида янги истиқболлар очади. Бу даврда кооператив усулида ҳар йили 15 тадан уй қурилади, 280 ўринли типовой болалар боғчаси, стадион, спорт зали, иккита дала шийпони, мактаблар учун 2 та бино, савдо маркази ва бошқа маданий-маиший объектлар қурилади. Қишлоқ табиий газ билан тўла таъминланади.

Турмуш маданиятига доир барча ишлар миқёси хўжалигимиз экономикаси билан боғлиқ. Колхозда ўтган беш йилликда пахта ва бошқа қишлоқ хўжалик маҳсулотлари етиштириш юзасидан планлар ошириб бажарилди. Колхозчилар турмуш маданияти яхшиланди.

Колхоз партия ташкилоти, правленияси, турмуш маданияти бўйича координацион совет бундан буён ҳам бутун фаолиятларини ўн биринчи беш йиллик план топшириқларини тўла-тўкис адо этишга, она-Ватанга 4 минг тонна пахта, 1575 тонна дон, 640 тонна сут сотиш юзасидан олган социалистик мажбуриятларини ошириб бажаришга йўналтирадилар. Бу борадаги муваффақиятлар турмуш маданиятини муттасил юксалтириш учун ишончли асос бўлиши шубҳасиздир.

Назира ҲОШИМОВА,
Косонсой районидаги «Правда» колхози раисининг маданий-маиший ишлар бўйича ўринбосари.

ЖИЗЗАХ ОБЛАСТИ. Мирзачўл районидаги «Партия XXIV съезди» совхозининг Ҳушвақт Шарипов бошлиқ бўлим пахтакорлари ғўза парваришида суръат ва сифат бирлигига эришмоқдалар. Ҳар бир туп ғўза меҳр билан ардоқланиб парваришланаётир. Шу туфайли ҳар бир туп ғўзада ғуж-ғуж гул, 6-7 тадан бўлиқ кўсак ҳосил қилинди. Бўлим пахтакорлари 450 гектар майдоннинг ҳар гектаридан пландаги 26 центнер ўрнига 35 центнердан ҳосил олишга аҳд қилишган. Суратларда: (юқорида) бўлим бошқарувчиси Ҳ. Шарипов ва агроном Ғ. Аҳмедов ўртоқлар. Пастда эса тобора тўлишаётган кўсаклар.

Ш. Иброҳимов фотолари.

ЗАРБДОР 100 КУНЛИК ДАВОМ ЭТАДИ

ЯШНАЁТГАН ДАЛАЛАР

Қуёш қиздирганидан қиздирмоқда. Шунга қарамай далада иш қайнайди. Ҳамма ёқни ғўзага ишлов бераётган агрегатларнинг гуруллаган овози тутиб кетган. Қуёш нуридан жилоланаётган бепоён яшил пайкаллар кишига завқ-шавқ бағишлайди. Сершоҳ ғўзалар киши кўзини қувонтиради. Бақувват ғўзаларнинг ҳар тупида ўртача 10—12 тадан бўлиқ кўсак, ғуж-ғуж гул кўриш мумкин.

Янгийўл районидаги Назарали Ниёзов номли колхозда бўлган киши юқоридаги манзарани кўради. Хўжаликнинг «оқ олтин» ижодкорлари ўн биринчи беш йилликнинг дастлабки йилида ўз зиммаларига юксак социалистик мажбуриятлар қабул қилишди. Улар бу йил қарийб 900 гектар пахта майдонининг ҳар гектаридан 36 центнердан дурдона етиштиришга бел боғлаганлар. Ғўзаларнинг ҳозирги ривожи улкан марра эгалланишидан далолат беради.

— Барча майдонлардаги ғўзаларни ҳозирги даражага келтиргунча колхозимиз азаматлари анчагина меҳнат қилишди, — дейди колхоз раиси, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Фозил ака Мадалиев. — Кўкламги ёмғир, жала, дўл туфайли анчагина майдондаги экинлар зарар кўрди. Шундай оғир дамларда колхозимизнинг етти яшаридан етмиш яшаригача бўлган аҳолиси далага чиқди. Улар ғўза тагларини юмшатиб, хатосига чигит экишди. Правление мажлисида ривожланишдан орқада қолган ғўзаларга қўшимча ишлов бериш тадбирлари ишлаб чиқилди. Етти марта культивация ўтказилиб, тўрт марта суғорилди. Дала шийпонлари колхозчиларнинг иккинчи уйига айлантирилди. Шийпонларга телевизор ва радио ўрнатилди. Болали аёлларга ҳам яхши шароит яратилди. Ҳозирги кунда учта болалар боғчаси ва ҳамма бригадаларда мавсумий яслилар ишлаб турибди.

Шу кунларда хўжалик далаларида қизғин меҳнат давом этмоқда. Миришкор сувчилар ғўзани қондириб суғоришга алоҳида эътибор бермоқдалар. Суғориш ишлари ҳар бир даланинг ўз шароити ва ғўзанинг аҳволига қараб олиб борилмоқда. Ерлар нотекис бўлганлиги учун баъзи майдонларга сув кўпроқ, баъзи майдонларга камрок берилади. Ишнинг кўзини билган сувчилар барча майдонлардаги ғўзаларни кўллатиб ҳам, чўллатиб ҳам қўймай баравар суғормоқдалар. Хўжаликнинг Холмат Насивалиев, Акбарали Худойберганов, Абдусаттор Ҳолиқназаров, Шарофат Абдураҳмонова. Сулкат Умрзоқова сингари моҳир сувчилари кунига 1—1,5 гектар майдондаги ғўзани қондириб суғормоқдалар. Хўжалик сувчилари машҳур сувчи — Социалистик Меҳнат Қаҳрамони, марҳум Назарали Ниёзовнинг «Сувчилик ўзига хос санъатдир, сувнинг эгатлар оралаб оқиши ўсимликнинг сувга қониши деган сўз эмас. Тупроқ «қусиб», марза қорайгандагина ўсимлик сувга тўяди. Яшнаб дуркун ўсади», деган маслаҳатларини дилларига жо қилиб, мардонаворлик билан меҳнат қилмоқдалар.

Хўжаликда ўтказилаётган социалистик мусобақа яхши самаралар бермоқда. Сифат комиссияси яхши ишлаяпти. Комиссия ҳар ҳафтада дала айланиб иш сифатини текширади. Мусобақага якун ясайди. Ишни сифатли бажарганлар ўз вақтида рағбатлантирилади. Энг яхши далаларга сифат белгиси берилади. Ҳозир колхознинг Толибжон Тожибоев, Хожиакбар Хўжамирзаев, Мамадали Аҳмедов бошлиқ бригадаларининг далаларида фахрли беш қиррали белги кўзга ташланиб турибди. Бу бригадаларнинг ҳар бири кузда гектаридан 40 центнердан хирмон кўтаришга аҳд қилган. Сифат белгили далалар кўпайиб бормоқда.

Шу йилнинг бошида хўжаликда 2875 тонна пахта етиштириш планлаштирилган эди. Ҳозир бу мажбурият қайта кўриб чиқилиб, қўшимча мажбурият олинди. Ялпи ҳосилни 3204 тоннага етказиш кўзда тутиляпти.

Шу кунларда колхоз пахтакорларининг асосий эътибори Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети ва Ўзбекистон ССР Министрлар Советининг «Ўзбекистон Компартияси XX съездининг қарорларидан келиб чиқадиган талабларга мувофиқ республикадаги колхозлар, совхозлар, пахта заводлари ва тайёрлов пунктларининг 1981 йил пахта ҳосилини териш ва тайёрлашга ҳозирлиги тўғрисида»ги қарорида белгиланган улкан тадбирларни амалга оширишга қаратилган. Колхоз правлениеси шу қарор асосида кўпгина тадбирларни ишлаб чиқди. Ғўза парваришига эътибор кучайтириляпти. Барча бригадаларда ғўза парваришини авж олдириш юзасидан агротехника тадбирлари комплекси белгиланди. Шу билан бирга пахта терими мавсумига ҳам пухта тайёргарлик кўриляпти. Барча механизм-агрегатлар, дефолиантларни тайёрлаш ишлари амалга ошириляпти.

Шуни ҳам айтиб ўтиш керакки, хўжалик механизаторлари бу йил етиштирилган ҳосилнинг 70 процентини машиналарда йиғиштириб олишни мўлжаллашяпти. Мавжуд терим машиналари, тележкалар, прицеплар ва бошқа механизм, агрегатлар ремонтдан чиқарилиб, линейкаларга қўйилди. Хирмон жойлар, этаклар, тош-тарозилар ҳам тахт қилиняпти. Бу йил дефолиация қулай агротехника муддатларида ўтказилади. Колхоз азаматлари фақат бир мартагина дори сепиш билан ғўза баргини тўла тўктириб олишни мўлжаллашяпти. Ҳозирги пайтда дори пуркайдиган тўртта «ОВХ-14» агрегатлари фойдаланишга тайёр қилиб қўйилди.

Терим мавсумига механизаторлар ҳам пухта ҳозирлик кўрмоқдалар. Уларнинг ҳар бири зиммасига оширилган мажбурият қабул қилди. Қоравой Исаев. Жумабой Абдураззоқов, Абдужаббор Дуйсанов. Муҳаррам Турсунова, Мақсуда Тўхтаева сингари пешқадам механизаторлар бу йилги мавсумда 120—150 тоннадан дурдона теришга аҳд қилишган.

Ўн биринчи беш йилликнинг дастлабки йилида улкан марраларни эгаллаш учун курашаётган Назарали Ниёзов номли колхоз аъзолари ҳосилга-ҳосил қўшиш ойида қўлни-қўлга бериб, мардонавор меҳнат қилишяпти.

Ш. МИРҲАБИБОВ,
Тошкент области.

ПЛАНЕТАНИНГ БИР КУНИ

Хабарлар оқимидан

ЮКСАК БАҲО

● **ПРАГА**

ЧКП Марказий Комитети Президиуми КПСС Марказий Комитети Бош секретари, СССР Олий Совети Президиуми Раиси Л. И. Брежневнинг ЧКП Марказий Комитети Бош секретари, ЧССР Президенти Г. Гусак билан Қримдаги дўстона учрашуви натижаларига юксак баҳо берди.

ЧКП Марказий Комитетининг президиуми, дейилади бу ерда эълон қилинган ахборотда, бу учрашув муҳокама этилган барча масалалар юзасидан қарашларнинг тамомила бир хил эканлигини яна бир марта тасдиқлади ва ҳар икки мамлакат коммунистик партияларининг ҳамда Чехословакия ва Совет Иттифоқи халқларининг дўстлиги, иттифоқи ва қардошларча ҳамкорлигини кучайтириш учун янги муҳим омил бўлиб қолди. КПСС ва Совет Иттифоқи билан дўстлик, иттифоқ ва қардошларча ҳамкорлик ЧКП ва социалистик Чехословакия сиёсатининг мустаҳкам, ўзгармас негизидир. ЧКП Марказий Комитетининг Президиуми Чехословакия коммунистлари, ЧССРнинг бутун халқи социализм, социал тараққиёт ва ялпи тинчлик учун биргаликда олиб борилаётган курашда олға қараб муваффақиятли ҳаракат қилиш учун бундан буён ҳам қардошларча ҳамкорлик риштаeasларини янада ривожлантириш ва мустаҳкамлашга, халқларимизнинг ҳаётий манфаатларига мувофиқ социалистик ҳамдўстлик мамлакатларининг бирлиги ва жипслигини мустаҳкамлашга қатъий қарор берганликларини таъкидлади.

БАЙРАМ ШАРАФИГА

● **БУХАРЕСТ**

Руминия меҳнаткашлари мамлакат фашизм асоратидан халос қилинган куннинг 37 йиллигини тантанали вазиятда нишонладилар.

Пойтахтда байрам намойиши бўлиб ўтди. Минбарда РКП Бош секретари, РСР Президенти Н. Чаушеску, РКП Марказий Комитети Сиёсий Ижроия Комитетининг аъзоси, РСР ҳукуматининг Бош министри И. Вердец, Руминиянинг бошқа партия ва давлат арбоблари. Руминия ишчилар ва коммунистик ҳаракатининг ветеранлари, чет эллик меҳмонлар бор эди.

Пойтахтдаги корхона ва муассасалар меҳнаткашларининг вакиллари миллий байрам шарафига олинган социалистик мажбуриятлар муваффақиятли бажарилганлиги ҳақида, Руминияда ривожланган социалистик жамият қурилишида эришилган муваффақиятлар тўғрисида рапорт бердилар.

Меҳнаткашларнинг намойишлари республиканинг бошқа шаҳарларида ҳам бўлиб ўтди.

М. КАДДАФИ МАКТУБИ

● **ГАВАНА**

Ливия революциясининг раҳбари М. Каддафи блокларга қўшилмаслик ҳаракати раиси Ф. Кастро номига йўллаган мактубида қуйидагиларни таъкидлаб ўтди:

АҚШ 6-флотининг Ўрта денгиздаги ҳарбий маневрлари Қўшма Штатлар томонидан ўтказилаётган террор ва иғвогарлик кампаниясининг таркибий қисмидир. Бу маневрлар региондаги вазиятни янада кескинлаштириш мақсадини кўзда тутади ва халқаро тинчлик ҳамда осойишталикни хавф остида қолдиради. Мактубда уқтириб ўтилганидек, Америка ҳарбий ҳаво кучларининг Ливия самолётларига қилган ҳужуми барча халқаро қонунларини ва энг оддий ахлоқ принципларини бузган ҳолда амалга оширилган чинакам халқаро терроризмдан бошқа бир нарса эмас.

ХОТИН-ҚИЗЛАРНИНГ ҲУҚУҚИЙ ТЕНГЛИГИ УЧУН

● **ВАШИНГТОН**

Америка пойтахтида Қўшма Штатлар жамоатчилигининг оммавий намойиши ўтказилди. Бу намойиш Конституцияга киритилган ва мамлакат хотин-қизларининг ҳуқуқий тенглигини эълон қилган тузатишларни қўллаб-қувватлашга бағишланди.

Намойиш қатнашчилари «Хотин-қизларни камситиш тўхтатилсин!», «Яшасин ҳуқуқий тенглик!», «Биз сўзда эмас, балки амалда тенглик бўлишини истаймиз!», деган шиорлар остида шаҳарнинг марказий кўчаларидан ўтдилар. Шундан кейин ўтказилган митингда сўзга чиққан нотиқлар ҳукумат маъмурларининг «Ҳамма учун демократия» тўғрисидаги дабдабали гапларига қарамай, Америка хотин-қизлари аввалдагидек ҳозирда ҳам ижтимоий ҳаётнинг кўп тармоқларида чинакам ҳуқуқий тенгликдан маҳрум этилганлигини таъкидладилар.

Намойиш қатнашчилари америкаликларга мурожаат қилиб, уларни хотин-қизларнинг ҳуқуқий тенглиги, тенг ҳуқуқлар тўғрисида конституцияга киритиладиган тузатишларни ратификация қилиш йўлидаги курашга қўшилишга чақирдилар.

БМТ МАХСУС КОМИТЕТИНИНГ ДАЪВАТИ

● **НЬЮ-ИОРК**

БМТнинг апартеидга қарши курашувчи махсус комитети жаҳондаги ҳукуматлар ва жамоат ташкилотларига мурожаат қилиб, Жанубий Африкадаги озодлик учун уч курашчи жонини сақлаб қолиш мақсадида дарҳол тегишли чораларни кўришга даъват этди. Ирқчилар суди уларни ўлим жазосига ҳукм қилган эди.

Апартеид режими, дейиладн комитетнинг баёнотида, репрессив «терроризм тўғрисидаги қонун»га мувофиқ Жанубий Африка африкаликлар миллий конгресси аъзоларига нисбатан шафқатсиз ҳукмлар чиқарди. Ана шу қонун миллий озодлик ҳаракати қатнашчиларига қарши қаратилган.

Комитетнинг ҳужжатида қуйидагилар уқтириб ўтилади: БМТ Африка жанубидаги озодлик ҳаракатини қонуний ҳаракат, деб эътироф этади ва шу ҳаракатнинг қўлга олинган иштирокчилари уруш қурбонларини ҳимоя қилиш тўғрисида 1949 йилда Женевада тузилган конвенцияларга мувофиқ ҳарбий асирлар эканлигини бир неча бор таъкидлаб келган эди.

АҚШНИНГ АГРЕССИВ СИЁСАТИГА ҚАРШИ

● **АДДИС-АБЕБА**

Эфиопия пойтахтининг неча минглаб аҳолиси Революция майдонида АҚШнинг агрессив сиёсатига ва Рейган маъмуриятининг нейтрон қуролини ишлаб чиқара бошлаш тўғрисидаги қарорига қарши норозилик митинги ўтказди.

Эфиопия Муваққат ҳарбий маъмурий кенгаши ва Меҳнаткашлар партиясини ташкил этиш комиссиясининг Раиси Менгисту Хайле Мариам митингда сўзлаган нутқида бундай деди: Вашингтон ва унинг НАТОдаги иттифоқчилари социализм лагерини мустаҳкамлаш, планетада социал адолат, тенглик ва тараққиёт ғояларини қарор топтириш жараёнини тўхтатиш учун жон-жаҳдлари билан уриниб кўрмоқдалар. Империализм агрессив сиёсатининг нишлари аввало, социалистик тараққиёт йўлини танлаб олган мамлакатларга қарши қаратилган. Аммо империализм ўз шартларини мажбуран қабул қилдира оладиган вақтлар ўтиб кетган. Совет Иттифоқи, социалистик ҳамдўстлик мамлакатлари, барча тинчликсевар кучлар империализмнинг жиноий режаларига қарши кураш олиб бормоқдалар. Бу кучларнинг қудрати ва бирлиги йил сайин ортиб боряпти.

(ТАСС, 24 август).

ТЕЛЕТАЙП ЛЕНТАСИДАН

РИМ. Италияда коммунистик матбуот фондига маблағ тўплаш муваффақиятли давом этмоқда. Шу кунгача фонд кассасига 10,5 миллиард лирага яқин маблағ тушди. Ўтган ҳафтанинг ўзидагина бир миллиард лирадан кўп маблағ тўпланди.

БАЙРУТ. Исроил босиб олган территориялардан арабларни қувиб чиқармоқда. Масалан, Ғазо секторида ҳарбий маъмурлар фаластиниликларнинг Жибалия лагеридан йигирма саккиз оилага уларнинг уйлари бузиб ташланади, деб эълон қилдилар.

ВАШИНГТОН. Пентагон техника хавфсизлигининг энг оддий талабларига риоя қилмай, ҳарбий объектларда ишлаётган кишиларнинг соғлиги ва ҳаётини хавф остига қўймоқда. Давлат хизматчилари касаба союзининг маълум қилишича, меҳнатни муҳофаза қилиш нормалари қоидалари йўқлиги туфайли Ют штатидаги Хилл ҳарбий-ҳаво базасидагина кейинги йилларда заҳарли химиявий моддалар билан доимо иш олиб борганликлари туфайли 100 дан ортиқ ишчи ҳалок бўлган, мингдан ортиқ кишининг соғлигига қаттиқ зарар етказилган.

АНТАНАНАРИВУ. Рейган маъмурияти олиб бораётган молиявий сиёсат ривожланаётган мамлакатларда иқтисодий ларзаларга сабаб бўлмоқда ва уларнинг экономикасига путур етказмоқда. Маврикия молия министри В. Рингаду Вашингтоннинг банк учёт ставкасини анча ошириш тўғрисидаги қарорига тўхталиб, шундай деди

ПАРИЖ. Францияда Британия маъмурларининг Ольстердаги жиноий сиёсатидан қаҳр-ғазаб тўлқини кучайиб бормоқда. Бу сиёсат Лонг Кеш қамоқ лагерида ўзларига сиёсий маҳбуслар статуси берилиши учун курашаётган маҳбуслардан ўн кишининг ҳалок бўлишига олиб келди.

ПАНАМА. Чили билан бирдамлик Панама комитети баёнот тарқатди. Унда Марказий Америка халқларининг миллий озодлик ҳаракатини бостиришда Чили ҳарбий маслаҳатчиларининг иштироки қораланди. Панама бирдамлик комитетининг хабар беришича Чили ташқи ишлар министрининг ўринбосари полковник Арансибиа Пиночет режимининг Марказий Америка мамлакатлари ички ишларига аралашиш режаларини мувофиқлаштириш мақсадида Панамадаги Чили дипломатлари билан кенгаш ўтказган.

(ТАСС).

ИСПАНИЯДА ИШСИЗЛИК

МАДРИД. 24 август. (ТАСС). Ҳозирги кунда испанлардан 1 миллион 783 минг 500 киши ишсиздир. Тасодифий иш ҳақи билан кун кўраётган 75 минг кишини шу рақамга илова қилсак, Испанияда «ортиқча кишилар»нинг умумий сони 1 миллион 850 минг нафардан ҳам ошиб кетади. Улар мамлакатда меҳнатга қобилиятли аҳолининг 14 процентини ташкил этади.

ХАВФЛИ БЕМАЪНИЛИК

Қўшма Штатларнинг ҳукмрон доиралари хатарли телбалик йўлига ўтдилар. Президент Рейган нейтрон қуроли ишлаб чиқариш тўғрисидаги қарорига ҳамда бу ишда у амал қилган важларга ақли расо кишигина шундай деб баҳо беради.

Нейтрон бомба урушнинг олдини олишга аталган мудофаа қуролидир, — деган қуруқ гап ана шу важларнинг биринчисидир. Зеро нейтрон бомба аввало ядро бўсағаси деб аталмиш бўсағани пасайтиради ва шунинг натижасида атом қуроли қўлланиш эҳтимолини анчагина кучайтиради, бундан ҳам ўтакетган ёлғончилик бўлиши мумкин эмас. Нейтрон қуроли ўзининг жанговар сифатлари жиҳатидан ҳужумда ишлатиладиган термоядро қуролининг ғоят такомиллаштирилган турларидан бири эканлиги шубҳасиздир. Нейтрон қуролини ихтиро этган Сэмюэл Коэннинг ўзи унинг вазифаси «одамларни ўлдириш, лекин моддий бойликларни омон қолдириш»дан иборат деди.

Бу ваҳшиёна ялпи қирғин воситасининг мухлислари нейтрон қуроли фақат душман солдатларинигина қириб, граждан аҳолини омон қолдиради, деб беҳуда ишонтирмоқчи бўлмоқдалар. Бу қурол табиатида бундай «танлаб ўлдириш» хусусияти йўқ, унинг асосий қирғинчилик таъсири нур касаллигини келтириб чиқарувчи нейтрон нурлантириш билан боғлиқдир. Қуввати атиги бир килотонна келадиган нейтрон бомбанинг портлаш эпицентридан ҳатто 1 минг 200 метр нарида, яъни 4,5 квадрат метр майдонда мутлақ ажал нури майдони вужудга келади, 15 квадрат километр майдонда эса одамларга теккан нур уларда кейинчалик ёмон шиш келтириб чиқаради, шу одамларнинг авлодларида эса генетик касалликларни вужудга келтиради.

Ҳозир Рейган маъмурияти нейтрон бомба ядро қуролининг шундай системасики, у ҳарбий объектларга қарши ишлатилиши «мақбуллигини оширади» деб америкаликларни зўр бериб ишонтиришга уринмоқда. Нейтрон қуролининг жанговар хусусиятларидан ядро уруши «мақбулли»гини асослаш учун фойдаланиляпти. Шу билан бирга бомба ихтирочиси Коэннинг ўзи ҳам ясаган қуролидан америкаликлар эмас, балки европаликлар нобуд бўлишларини мўлжаллаб турибди. У Ғарбий Германияда чиқадиган «Дойче фолькс цайтунг» газетасида эълон қилинган суҳбатида сурбетлик билан: «Сиз совет блоки билан қўшни бўлиб яшаётганлигингиз учун омадингиз йўқ, бизни эса океан ундан ажратиб турибди», деди.

Лекин бундай одамхўрлик фалсафаси америкаликларнинг ўзлари учун ҳам ниҳоятда хатарлидир. Наҳотки, «Америка қалъасида» писиб ўтиришга ишонадиган соддадил одамлар топилса? Ядро асрида бундай «қалъа» йўқлигини ҳатто болалар ҳам билади.

Ядро урушининг «қоидаларига мувофиқ» олиб бориш мумкин, бундай урушдаги зарбалар қатъий миқдор билан ва фақат танлаб олинган ҳарбий объектларгагина берилади деяётган Пентагондаги баъзи «стратегларнинг» гаплари ҳам ёлғон ва тамомила нореал гаплардир. Америкадаги бир қанча обрўли мутахассислар ҳатто жуда оз қувватда бўлса-да ядро қуролининг биринчи ишлатилишиёқ умумжаҳон урушини бошлаб юбориши мумкин, деб огоҳлантирмоқдалар.

Нейтрон қуролини оқловчилар бу қурол Қўшма Штатларга «ҳал қилувчи технологик афзаллик» беради, у Қўшма Штатларнинг қудрати ва хавфсизлигини мустаҳкамлашга хизмат қилади, деган умид билан ўзларига далда бермоқдалар. Лекин бу хилдаги мўлжалларни жиддий гап деб ҳисоблаш эҳтимолдан узоқ. Тарих шундан далолат берадики, бирон оммавий қирғин воситасига ҳали биронта ҳам мамлакат узоқ муддат мобайнида танҳо хўжайинлик қилган эмас. Атом бомбаси ва термоядро қуроли, стратегик атом сув ости кемалари ва каллаклари қисмларга ажраладиган ракеталар тарихи шундан далолат беради. Қўшма Штатлар ҳамма турлардаги шу ялпи қирғин қуролларини ишлаб чиқиш ташаббускори бўлганди. Совет Иттифоқидан мавҳум ва тобора қўлдан бериб қўйиладиган ҳарбий устунлик ортидан қувиб, ҳар сафар ядровий қуролланиш пойгасини авж олдиришни янги босқичга кўтарган ҳам айни Қўшма Штатлардир.

АҚШ мудофаа министри конгрессда қилган докладида айтганидек, Қўшма Штатлар бу сафар ҳам «ҳал қилувчи технологик устунликка» эришолмаслигига шубҳа йўқ. Совет Иттифоқининг экономикаси, фани ва техникаси ғанимларимиз умид боғлаган ҳар қандай қурол яратишга қодир. Совет Иттифоқи тобора хатарли чизиққа яқинлашиб бораётган бу хавфли ва бемаъни пойгага қатнашишни хоҳламасди. Ана шу чизиқдан ўтилгач, ўзаро контроль қилишга асосланган битимлар ёрдамида қуролланиш пойгасини самарали жиловлаш имконияти қўлдан бой берилиши мумкин.

Совет Иттифоқи бошқалар нейтрон қуролини ясамаса, биз ҳам уни ясамаймиз, деб аввал бошданоқ қатъий айтиб келди. Бундан ташқари СССР янги хил оммавий қирғин қуроллари ва янги системадаги шундай қуролларни ишлаб чиқиш ва ясашни тақиқлаш тўғрисида битим тузишни аллақачондан бери астойдил таклиф қилиб келмоқда. Совет Иттифоқи умуман ядро қуролини тақиқлаш тўғрисидаги масалани тубдан ҳал этиш учун курашмоқда. Шу мақсадда Совет Иттифоқи ҳамма хил ядро қуролларини ишлаб чиқаришни тўхтатиш, унинг запасларини секин-аста камайтириб бориб, тамомила тугатиш тўғрисида таклиф киритди.

Американинг ҳозирги маъмурияти Совет Иттифоқининг тинчлик тўғрисидаги ташаббусларидан ўзини жон-жаҳди билан четга олмоқда. Бу маъмурият қуролланиш пойгасини жадаллаштириш билан бирга нейтрон қуролини ишлаб чиқаришга ҳам киришди, бундан илгариги маъмурият бу ишни қилишга журъат этолмаганди. Мудофаа министри Уайнбергер шу хусусда Эй-би-си мухбири билан бўлган суҳбатида Совет Иттифоқи билан қурол-яроғларни чеклаш ва қисқартириш борасида олиб бориладиган музокаралар муваффақиятли чиқиши учун нейтрон қуролига эга бўлиш АҚШ учун ниҳоятда фойдали бўлур эди, деди. Бу гапда нима кўпроқ — соддаликми, нодонликми ёки жамоатчилик фикрини чалғитиш ниятими, — буни айтиш қийин. Лекин битта нарса равшанки, куч ишлатиш, ҳукм ўтказиш ва дўқ-пўписа қилиш тили бошқа бир суверен давлат билан ҳалол ва тенг ҳуқуқли музокаралар олиб бориш учун имкон берадиган замин эмас.

Давлат секретари Хейг қуролланиш устидан контроль қилиш масаласига тўхталиб, жумладан: «мувозанатлаштирилган ва риоя этилишини текширса бўладиган, қуролланиш даражаси унча баланд бўлмагани ҳолда ҳақиқий тенгликни таъминловчи битимларгина хавфсизлигимизни мустаҳкамлай олади», деган дудмал гапни айтди.

Бундай гап самимий бўлса ва энг муҳими эса маъмуриятнинг конкрет ишлари билан мустаҳкамланган тақдирда, уни фақат табриклаш мумкин эди, лекин ҳақиқатда бутунлай бошқача йўл тутилмоқда. Рейган маъмурияти ишни ядро қуролларининг чекланган миқдорини белгиловчи ва пухта контроль системасини кузда тутувчи СҚЧ-2 шартномасини йўққа чиқаришдан бошлади. Маъмурият бу қадамни АҚШнинг ҳарбий харажатларини мислсиз кўпайтириш ҳамда янги системадаги ядро қуроллари программасини ишлаб чиқиш билан давом эттирди. У бунда ядро қуролининг миллий воситалар билан текшириб кўришга амалда имкон бермайдиган турларига зўр берди, бу нарса Хейг айтган шу хилдаги битимларга эришиш имкониятини барбод этади. Пировардида ҳаммаси ҳам қолиб, АҚШ президенти нейтрон қуролини ишлаб чиқариш тўғрисида буйруқ чиқарди. Нейтрон қуроли ядро бўсағасини пасайтиради ва бунинг натижасида ядро урушининг келиб чиқиш хавфини оширади ҳамда шу сабабли бутун инсониятга ҳалокатли таҳдид вужудга келтиради. Рейганнинг қарори қуролланиш пойгасида янги бир давра очишга қаратилган бўлиб, у қурол-яроғларни контроль қилиш тўғрисида икки томонлама ва кўп томонлама музокаралар олиб боришни янада мушкуллаштиради.

КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари, СССР Олий Совети Президиумининг Раиси Л. И. Брежнев ядро уруши гўё чекланган бўлиши мумкинлигига одамларни ишонтиришга уринишларни, ядро урушига йўл қўйиш мумкинлиги тўғрисидаги фикр билан одамларни муроса қилишга мажбур этишга уринишларни халқларни тўғридан тўғри алдаш, деб атади. У КПСС XXVI съездида қилган докладида: «қуролланиш пойгасида бир-бирини енгишга уриниш, ядро урушида ғалабага умид боғлаш — жуда хавфли бемаъниликдир», деди.

Барча ақли расо кишиларнинг бурчи ҳали вақт борида бу урушнинг олдини олишдан иборатдир.

Г. ШИШКИН.
(ТАСС).

ФАН-ТЕХНИКА ЯНГИЛИКЛАРИ

УЧУВЧИ ПЛАТФОРМА

НЬЮ-ИОРК. Баланд биноларга ўт тушганида ўт ўчирувчиларнинг юқори қаватларга чиқиб у ерда қолган кишиларни қутқаришлари жуда қийин. Шу мақсадда Американинг «Макдоннелдуглас» фирмаси учадиган платформа ишлаб чиқди. Платформа пўлат арқон воситасида вертолётга осиб қўйилади ва унинг теварагида 100 метр радиусда маневр қила олади.

Платформага 210 от кучи қувватли авиация мотори ўрнатилган бўлиб, у буриладиган тўртта реактив соплога ҳаво беради. Бу соплолар маневр қилиш учун зарур тортиш кучини ҳосил қилади. Платформа вертолёт ёрдамида кўтарилади ва туширилади. Вертолёт ёниб турган бино устида 300 метр баландликда муаллақ туради. Учувчи платформани ҳайдовчи билан радио ва телефон орқали боғланиши ва платформадаги вазиятни телевизион система ёрдамида кузатиб бориши мумкин. Зарурати бўлса платформа бино девори ёнида талаб этилувчи баландликда маҳкамланиши ҳам мумкин.

АВИАПАССАЖИРЛАР УЧУН ТЕЛЕФОН АЛОҚАСИ

НЬЮ-ИОРК. Америкадаги битта фирма ишлаб чиққан янги телефон системаси самолётда учиш чоғида авиапассажирлар АҚШнинг исталган шаҳридаги абонент билан телефон орқали гаплашишларига имкон беради. Йўловчи гап бошлаши учун кодли кредит карточкасини салон деворига маҳкамланган телефон аппаратининг тирқишига киритса бас. Келаси йили шундай телефон системаси Америка авиалинияларининг самолётларида синаш учун ўрнатила бошлайди.

УЛКАН САМОСВАЛ

ТОКИО. Кончилик ишлари учун 175 тонна юк кўтара оладиган улкан самосвал машина Японияда қурилди. Машина қуввати 1600 от кучига эга бўлган мотор ҳамда компьютерли электрон бошқариш системаси билан таъминланган. Бу система автомашинанинг самарасини, маневрлигини оширади ва ишлатиш қимматини арзонлаштиради. Янги самосвал 94 тонна келади.

(ТАСС).

«Эркин дунё» қиёфаси

ЖИНОЯТЧИЛИК — ИШСИЗЛИК ОҚИБАТИ

Кейинги йилларда капиталистик дунёни томир-томирларидан зирқиратаётган кулфатлардан бири жиноятчиликнинг кун сайин кучайиб бораётганлигидир. Шунинг учун ҳам кейинги пайтларда худди шу масала маъмурларнинг бошини анча гангитиб қўйди.

Капитал дунёсининг йирик мамлакати бўлмиш Америка Қўшма Штатларида бундай касаллик яна ҳам кенг томир отган бўлиб, айниқса ёшлар ўртасида жиноятчилик юксак даражада кучайиб кетди. Яқинда АҚШ адлия министрлигининг шу масалага бағишланган яна бир доклади эълон қилинди. Ушбу докладнинг маълумотларига қараганда, мамлакатда содир бўлаётган оғир жиноятларнинг 23 проценти 18 ёшга тўлмаган ўсмирлар ҳиссасига тушмоқда.

Мазкур докладда келтирилишича, майда ўғирлик ходисаларининг 30 процентини, туназ кетиш ҳолларининг 40 процентини, қурол билан ҳужум қилишнинг 17 процентини балоғатга етмаган болалар бажаришган.

Ҳужжатда бундай жиноятчиликларнинг келиб чиқиш сабаблари ҳам батафсил таҳлил қилиб берилган. Чунончи, бундай ҳоллар мамлакатнинг ишсизлар кўпайиб кетган районларида кўплаб содир бўлаётир. Чунки бирор иш ёки машғулотга жалб этилмаган ўсмирлар жиноятчилик йўлига кириб кетишга мажбур бўлмоқдалар.

СТУДЕНТЛАР КУЛФАТИ

Копенгагендан олинган хабарда студентлар аҳволининг тағин ҳам ёмонлашганлиги маълум қилинади. Маъмурлар меҳнаткашларнинг социал эҳтиёжларига ажратилаётган маблағларни тўхтовсиз равишда қисқартириб бораётганликлари олий ўқув юртлари талабаларининг ҳам турмушини йилдан-йилга ночор аҳволга солиб қўймоқда.

Кейинги йилларда Данияда студентларга ажратиладиган маблағларга кўз олайтириш ҳоллари кучайиб кетди. Яқинда эса шу зайлдаги ҳаракатнинг яна бири юзсизларча амалга оширилди. Бу ерда ҳукуматнинг ётоқхоналарида истиқомат қилувчи студентлар томонидан тўланадиган квартира ҳақи 25 процент оширилганлиги эълон қилинди. Албатта, бундай тадбир кўпдан-кўп студент-ёшларни катта ташвишга солди ва баъзи жойларда жиддий норозиликларга ҳам сабаб бўлди.

Яқинда Дания уй-жой қурилиши министри Э. Ольсен уй-жой масалалари билан шуғулланувчи парламент комиссиясининг мажлисида юқорида эълон қилинган қарорнинг тўла кучга кирганлигини таъкидлаб гапирди.

Мамлакат касаба союзларининг маълумотларига кўра, ҳозирги вақтда Данияда доимий бошпанага эга бўлмаган студентларнинг сони тобора ортиб бораётир. Масалан, ҳозир улардан 5 минг киши бошпана излаб мамлакатнинг турли бурчакларида тентираб юрибди. Бунинг сабаби шуки, мамлакатда сўнгги йиллар мобайнида ётоқхоналар қурилиши бутунлай тўхтатиб қўйилди. Мавжуд ётоқхоналарнинг бир қисми яшаш учун яроқсиз ҳолга келиб қолган.

Бундай жиддий муаммо фақат статистика маълумотларидагина тез-тез қайд этилиб, бунга нисбатан бирор чора кўриш тўғрисида ҳеч кимса бош қотирмайди. Бу албатта студентларнинг ночор ҳаётидаги чинакам кулфатдир.

АХБОРОТ

МЕҲНАТ КОЛЛЕКТИВЛАРИДА

МАДАДКОРЛАР

ХАЗОРАСП. «Октябрь» колхозидаги мактаб баҳорда бўлиб ўтган қаттиқ ёғингарчилик натижасида яроқсиз ҳолга келган эди. Партия ва ҳукуматимизнинг ғамхўрлиги туфайли бу ерда 624 ўринли янги мактаб биноси қурилиши режалаштирилган эди. Айни кунларда «Туямуюнгидрострой»нинг 2-қурилиш-монтаж бошқармаси бунёдкорлари объект қурилишини жадал суръатлар билан олиб бормоқдалар. Улар бутун куч-имкониятларини мактабни шу йил 1 сентябргача фойдаланишга топширишга сафарбар этмоқдалар. **С. РУЗИБОЕВ.**

МАЖБУРИЯТГА ЯРАША

Республикамизда «Ўн бешлар ташаббуси»га қўшилиб ишлаётганлар жуда кўп. Шулардан бири «Наманганирстрой» трестига қарашли Чортоқ кўчма механизациялашган колоннасининг илғор машинисти Ҳайитбой Дадабоевдир. Унинг бульдозер рулига ўтирганига ҳадемай 20 йил бўлади. Бу орада бой тажриба орттириб, йилдан-йилга ўз маҳоратини оширмоқда. Шунинг натижасида ўтган ўнинчи беш йилликда икки беш йиллик ҳажмидаги ишни бажарган эди. У бу рекордни ўн биринчи беш йилликда ҳам такрорлашга сўз берган. Иш вақтининг ҳар бир дақиқасидан самарали фойдаланиш моҳир механизаторга муваффақият келтирмоқда. Яқинда у йиллик шахсий топшириғини адо этганлиги ҳақида ғалаба рапорти берди.

А. ВАЛУЙСКИЙ.

ҲИССА

Қува район суғориш тармоқлари бошқармаси коллективи ерларнинг мелиоратив ҳолатини яхшилашда фаол қатнашмоқда. Яқинда бошқарма ишчи ва хизматчилари янгидан 5 та дренажни фойдаланишга топширдилар. Бунда созловчилардан И. Комилов, Ш. Закиев, кранчи А. Мирзаалиевларнинг қўшган улуши баракали бўлди. Бошқарма беш йиллик охиригача ана шундай дренажлардан 62 тасини ишга тушириш учун зарбдорларча меҳнат қилмоқда. **Б. ХОЛМАТОВ.**

* * *

Редакция, шунингдек, **Ш. Шамсиева, Б. Қаюмов** (Тошкент области), **Р. Нурматова** (Хоразм), **Қ. Тўраев** (Наманган)лардан ҳам саноат корхоналари, қурилиш ва транспорт ташкилотларидаги янгиликлар ҳақида ҳикоя қилувчи хат-хабарлар олди.

ҲЕЧ КИМ, ҲЕЧ НАРСА УНУТИЛМАЙДИ

ХАЛОСКОР

Политрук Болта Хўжаевнинг сўнмас жасоратидан унинг оила аъзолари, қариндош-уруғлари ва дўстлари ҳозиргача бехабар эдилар. Улуғ Ватан уруши ветеранларини ҳисобга олиш карточкасида Б. Хўжаев тўғрисида қуйидаги қисқагина маълумот бор: «1909 йилда туғилган, 1939 йилдан КПСС аъзоси, Хива шаҳридан. Сўнгги иш жойи: Хива район партия комитети». Шундан кейин карточкада ветераннинг жанговар йўли, Смоленск учун жангларда оғир ярадор ва контузия бўлганлиги, қуршовда қолганлиги, концлагердан қочиши ва қўлга тушиши, яна қочиши ва ўлимга маҳкум этилган болаларни қутқазувчилар группасига аъзо бўлганлиги қайд қилинган.

Хоразмлик политрукнинг кейинги тақдири ҳақида ҳеч қандай аниқ маълумот бўлмай, бедарак йўқолганлиги тўғрисида тахмин бор эди, холос.

Минеральние води шаҳар Лекокумск 13-мактаби Қизил изтопарлар отрядининг кўп йиллик қидириш ишлари зое кетмади. Отряд аъзолари Кубандаги Ейск шаҳрида болаларни фашист қонхўрлар чангалидан қутқазишда жасурлик кўрсатган совет офицерлари группаси аъзолари кимлар эканлигини аниқлашга муваффақ бўлдилар. Халоскорлик бурчини бажаришда жонларидан кечиб мислсиз довюраклик кўрсатган ва қаҳрамонларча ҳалок бўлган офицерлар орасида политрук Хўжаев ҳам бор экан. Унинг жасади шу ерда дафн қилинган.

Болта Хўжаев билан бир сафда жангларда қатнашган, контузиядан кейинги воқеаларнинг, концентрацион лагердаги мудҳиш қийноқ ва азобларнинг гувоҳи бўлган, бахтли тасодиф туфайли омон қолган қуролдош дўсти Григорий Вольновнинг кундалигида, Қизил изтопарлар тўплаган ҳужжатларда совет жангчиларининг матонати, иродаси ва жасурлиги тўғрисида ҳикоя қилинади.

...Смоленск учун жанглар шиддатли тус олди. Душман сон жиҳатидан устунликка эга бўлиб, қўшинларимиз вақтинча чекинаётган пайтлар эди. Политрук Хўжаевнинг ёнгинасида мина портлади. У снаряд парчасидан оғир яраланиб, контузия бўлди. Хушини йўқотди. Ўзига келгач, қандай кўз билан кўрсинки, атрофи сим тўсиқлар билан ўралган қамоқхонада ётарди. Демак, душман қўлига тушибди. Ахир, у асирликдан ўлимни афзал кўрар, сўнгги ўқни шундай қалтис пайт учун асрарди-ку. Начора, тақдир уни шу кунга солди. Лекин, политрук тақдирга бўйсунадиганлардан эмасди. У қамоқ лагерида ўзига содиқ дўстлар топа олди. Булар: белорус Синкевич, украин Якименко, арман Аракалян, сибирликлар Нукулов, Ельников. Бирдан бир қарор қочиш эди. Ё ўлим, ё озодлик. Ҳаёти қил устида турса ҳам, улар қочишга журъат этишди.

Шарққа, фронт томонга бораётган қочоқлар Ростовга яқин жойда фашист газандалари қўлига тушдилар. Улар Краснодарнинг Белореченск шаҳрига жўнатилди. Тинкаси қуриган, заифлашган маҳбуслар ажратиб олинди, эски саройга қамалди ва қириб юборилди. Бу даҳшатли фожиадан душманга ғазаби қайнаб-тошган политрук Хўжаев яна қочиш режасини тузди. Эпчиллик, чаққонлик ва мардлик иш берди, қочиш режаси амалга ошди.

Политрук бошчилигидаги офицерлар Тамань орқали Ейск шаҳри районига етиб келдилар. Йўллар хатарли, ажал ҳар қадамда юзма-юз келиши аниқ. Улар душман оккупация қилиб турган бу районда масъум болалар ваҳшиёна йиртқичликнинг қурбони бўлаётганлигидан хабар топишди. Совет офицерлари тирик қолган болаларни кечаси қутқазиб, яқин жойдаги ҳовлининг отхонаси ва молхонасига, подвалларга, том билан шип оралиғига яшира бошладилар, уларга сув, озиқ-овқат етказиб бериш чорасини кўрдилар. Бундан хабар топган гестапо жаллодлари офицерлардан аёвсиз ўч олди. Болалар халоскори, политрук Болта Хўжаев душманнинг ўқидан мардларча ҳалок бўлди.

Мардлик — мангулик. Шу йил Ғалаба байрами кунларида 25 миллат вакиллари Улуғ Ватан урушида ҳалок бўлган жангчиларнинг қариндош-уруғлари, дўстлари Минеральние води шаҳрига келдилар. Қаҳрамонларнинг ҳоки дафн этилган муқаддас тупроқни кўзларига суртиб, халоскорларнинг ёрқин хотираси олдида таъзим билан бош эгдилар. Уларнинг орасида политрук Болта Хўжаевнинг оила аъзолари ҳам бор эди.

Хоразмда уни яхши эслашади. Хивалик ҳунармандининг ўғли иш фаолиятини ўқитувчиликдан бошлади, педтехникумга директор бўлди, кейин партиявий ишга кўтарилиб, Хива район партия комитети ташкилий бўлими мудири вазифасида ишлади. Уруш бошлангач, қалб амри билан Ватанни ҳимоя қилишга отланди, охирги нафасигача фахрли бурчга содиқ қолди. Ҳамюртлари, дўстлари жасур политрук Болта Хўжаев билан фахрланса арзийди.

Ф. ЗОҲИДОВ,
«Совет Ўзбекистони» мухбири.

КИТОБХОН КОЛХОЗ

ҒИЖДУВОН РАЙОНИДАГИ ЭНГЕЛЬС НОМЛИ КОЛХОЗДА КИТОБ ПРОПАГАНДАСИ ТАЖРИБАСИДАН

Колхозда уч ярим мингга яқин киши кўнгилли китобхонлар жамиятига аъзо бўлиб, улар бригадалар, сут-товар фермаси, механизация бўлими ва бир неча мактаб қошидаги бошланғич ташкилотлар атрофига уюшган.

Колхозда тўққизта доимий ва 18 та кўчма кутубхона, иккита китоб магазини ишлаб турибди. Кутубхоналардаги китоб фонди олтмиш минг нусхадан ошади. Фонд йил сайин янги китоблар ҳисобига бойиб бормоқда. Колхозчиларнинг кўпчилиги кутубхоналарга аъзо. Қишлоқ аҳли ўртасида китобларнинг янада кенг тарқалишини таъминлашда юздан ортиқ жамоатчи китоб ташувчилар, дала шийпонида жойлашган кичик кутубхоналар катта роль ўйнамоқда. Улар колхоз меҳнаткашларининг китобга бўлган муҳаббатини, ўқиб-ўрганиш ва мутолаа қилиш маданиятини ўстиришда, эстетик дидини тарбиялашда муҳим омил бўлмоқда.

Китоб пропагандасини амалга оширишда турли хил форма ва методлардан фойдаланилмоқда. Кўчма кутубхоналарда, дала шийпонларида, сут-товар фермаларида ва автомобиль-трактор паркларида пахтакор, чорвадор, механизатор, агроном, сувчи ва бошқа мутахассисликларга оид китоб жавонлари ташкил этилган. Кутубхоналарда «Янги китоблар», «Ёш китобхонлар учун», «Пенсионерлар жавони» бўлимлари мавжуд.

Турли тематик кечалар, китобхонлар конференцияларини ташкил этишда, қишлоқ аҳолиси ўртасида социалистик турмуш тарзи афзалликларини кўрсатишда хўжаликнинг китоб тарғиботчилари фаол ишлашмоқда. Улар ташаббуси билан колхозда турли мавзуда кўргазма ташкил этилиб, вақти-вақти билан деворий газеталар чиқариб турилади. Янги китоблар ҳақида хабар ва тақризлар, китобхон таассуротлари, ёзувчилар билан учрашувлар тафсилоти ва китобхон истаклари бериб бориладиган «Китобсеварлар» деворий газетаси колхоз меҳнаткашлари орасида эътибор қозонган.

Шу кунларда китобхонлар жамиятининг маҳаллий ташкилоти ҳамда барча кутубхоналар фаолияти КПСС XXVI съезди тарихий қарорларини кенг тарғиб қилишга қаратилган. Айтиш керакки, китобга муҳаббат уйғотиш, уни кенг тарғиб қилиш иши ўз самараларини беряпти.

Б. МУҲАММАДИЕВ,
Ўзбекистон ССР китобхонлар жамияти республика правлениесининг ходими.

САМАРҚАНД ОБЛАСТИ. Нарпай районидаги Ислом шоир номли қўриқ совхозда яқинда қурилган болалар боғчасига «Қалдирғоч» деб ном берилди. Бу хўжаликда шу йил очилган боғчаларнинг учинчисидир. Ҳозир бу муассасаларда тўрт мингдан ортиқ кичкинтой тарбияланмоқда. Суратда: Боғчанинг дастлабки тарбияланувчилари. **Р. Ғафуров** фотоси. (ЎзТАГ).

ИЗЛАНИШ САМАРАСИ

Самарқанд университетининг профессори Маматқул Икромов ўзи яратган ажойиб харитани кўрсатди. Бу харита кўп йиллик изланишлар, жуда кўп экспедициялар самарасидир. Олим шифобахш доривор гиёҳ — лагохилус ўсадиган жойларни аниқлади, шу гиёҳнинг энг бой «яшил» коллекцияларини табиат бизнинг мамлакатимиз территориясида жамлаганлигини исботлади. Ботаникларга маълум бўлган бу гиёҳнинг қирқ бир туридан ўттиз тўрт хили бизда, асосан Ўзбекистонда ўсади.

Республика олимлари бу ёввойи ўсимлик қонни жуда яхши тўхтатувчи восита эканлигини, гемофилия касаллигини даволаш, марказий асаб системаси функцияси ишдан чиқишини, гипертонияни, аллергия кўринишларини даволашда қўлланилиши мумкин эканлигини ўз илмий ишларида кўрсатдилар.

Маматқул Икромович илгари ботаникларга номаълум бўлган лагохилуснинг бир турини кашф этиб, унга ўзининг дастлабки устози Е. И. Проскоряков номини берди. Евгений Иванович Проскоряков ёш тадқиқотчига доривор гиёҳларни ахтаришда тўғри йўл танлашга кўмаклашди. Иккинчи номаълум гиёҳни у Фарғона водийсига борган ниҳоятда самарали экспедициялар хотирасига Фарғона лагохилуси деб атади. Ўрта Осиё ва Қозоғистондаги сафарлар давомида тўпланган материаллар совет олимларининг мисли кўрилмаган илмий ишлари «СССРнинг доривор гиёҳлари ўсадиган жойлар атласи»га киритилди.

Лагохилус нормал тарзда ривожланиши учун уни бир участкада икки-уч йилда фақат бир маротаба териш лозим. Бу табиат қонунидир. Профессор рецептлари асосида вужудга келтирилган гиёҳзорлар эса ҳар йили ҳосил беради. Олим ёввойи ўсимликни маданийлаштириш системасини ишлаб чиқди, уруғларни йиғиб олишнинг мақбул муддатлари белгиланди. Экиш олдидан уларга ишлов бериш методи таклиф қилинди. Бу метод гиёҳнинг тез униб чиқишига имкон беради.

Шифобахш гиёҳни тадқиқ этиш давом этмоқда. Бу гиёҳни қайнатиб тайёрланган шарбат кишининг чарчоғини босар экан. Маматқул Икромович Самарқанд медицина институти олимлари билан биргаликда Мирзачўлда қизиқарли тажриба ўтказди. Профилакторийларда механизаторларга лагохилусни ичиш тавсия этилди. Бу гиёҳ куч-қувватни қайтариб, кишига бардамлик бахш этади. Ишлаб чиқариш самарадорлиги қарийб йигирма процент ортди.

Ботаникларнинг XII халқаро конгресси қатнашчилари Самарқанд олимларининг меҳнатларини юқори баҳоладилар. Уларнинг илмий ишлари кўпгина мамлакат тадқиқотчиларини қизиқтирди. «Бу шифобахш ўсимликни ўз экинзорларимизда ўстиришни мўлжалламоқдамиз», — деб ёзади Стокгольмдан профессор Финни Сандберг самарқандлик дўстларига. Маматқул Икромовичнинг ҳали лагохилуснинг ҳамма сирлари ҳам кишиларга аён эмаслигига ишончи комил. Шифобахш далалар ижодкори, — деб ёзади ЎзТАГ мухбири С. Фенютин, — ўз ишида давом этиб, янги кашфиётларни кутмоқда.

Редактор **М. ҚОРИЕВ.**

СПОРТ

ЕНГИЛ АТЛЕТИКА:

РЕСПУБЛИКА РЕКОРДЛАРИ

Тошкентдаги марказий «Пахтакор» стадионида республика шахсий-команда чемпионати мусобақалари икки кун давом этди. Чемпионлик учун курашга пухта ҳозирлик кўрган «Меҳнат» кўнгилли спорт жамияти аъзолари умумкоманда ҳисобида пешқадамлик қилишди. «Буревестник», «Меҳнат резервлари» коллективлари иккинчи, учинчи ўринларни эгаллашди. Шахсий ҳисобда тошкентлик П. Воробьёв юз метрга югуриб (10,3 секунд), республика янги рекордини ўрнатди. Ядрони 17.93 метрга улоқтирган Галина Ень («Меҳнат») республика рекордини такрорлади. «Меҳнат резервлари» вакили Т. Велисова 200 метрга югуришда марragача 24.2 секунд вақт сарфлаб зафар қучди. Узунликка сакрашда эса пахтакорчи В. Рубань 7,52 метрли натижа кўрсатиб, ғолиблик қилди. «Меҳнат» аъзоси С. Корбоз 18 йиллик танаффусдан кейин молот улоқтириш бўйича республика рекордига яқин натижа кўрсатди. У 67 метру 40 сантиметрли маррани эгаллади.

Тошкент области шаҳар-қишлоқларида физкультура ва спорт ишлари яхши йўлга қўйилган. 15 стадион, мингдан зиёд спорт майдончаси, 12 сузиш бассейни, 115 спорт зали физкультурачилар ихтиёрида. Пойтахт области вакиллари турли мусобақаларда юқори натижа кўрсатмоқдалар.

Суратда: «Текстильшчик» стадионида ГТО нормативларини топшириш.

А. Усмонов фотоси. (ЎзТАГ).

ҚИШЛОҚ ЁШЛАРИ СПАРТАКИАДАСИ:

БАЙРОҚ ҲИЛПИРАМОҚДА

Қишлоқ спортчиларининг республика III Спартакиадаси мусобақалари давом этмоқда. Куни кеча Марҳамат районий марказидаги стадионда Спартакиада байроғи тантанали суръатда кўтарилди. Қишлоқ ёшлари спортнинг тўққиз тури бўйича курашмоқдалар.

Шахматчиларнинг дона суришлари мухлисларда айниқса қизиқиш уйғотмоқда. Командалар икки группага бўлинган ҳолда куч синашмоқдалар: Бухоро — Қашқадарё — 2:2, Сирдарё — ҚҚАССР — 3:1. Иккинчи группага кирувчи коллективлар учрашувида қуйидаги ҳисоблар қайд қилинди: Хоразм — Тошкент — 3:1, Фарғона — Сурхондарё — 4:0, Самарқанд — Наманган — 2:2.

БАҲСЛАР, МАРРАЛАР, ҒОЛИБЛАР

* ЧАВАНДОЗЛИК. XXII Олимпиада чемпиони, киевлик Ю. Ковшов Москвада Бутуниттифоқ турнирнинг дастлабки баҳсларида биринчи ўринни олди.

* ЕНГИЛ АТЛЕТИКА. ГДРнинг Утрехт шаҳрида ўсмирлар ўртасида ўтказилаётган Европа чемпионатида тошкентлик О. Азизмуродов баландга сакраш бўйича 2 метру 19 сантиметрли натижа кўрсатиб, учинчи ўринни эгаллади.

РЕКЛАМА ВА ЭЪЛОНЛАР

Ўзбекистон ССР Ҳунар-техника таълими давлат комитети
ТОШКЕНТ ШАҲРИДАГИ
216-ЎРТА ҲУНАР-ТЕХНИКА БИЛИМ ЮРТИ
ЯНГИ ЎҚУВ ЙИЛИГА

ЎҚУВЧИЛАР ҚАБУЛ ҚИЛАДИ

Билим юрти қуйидаги касблар бўйича малакали ишчилар тайёрлайди: йўл қурилиш машиналарини ремонт қилувчи слесарлар, бўёқчи ва сувоқчилар, дурадгорлар, электр пайвандчилар, конструктор-монтажчилар, автомобилларнинг электр қисмини ремонт қилувчи слесарлар.

Ўқиш муддати — 1—3 йил.

Билим юртига 8—10 синф ҳажмида маълумотга эга бўлган йигитлар қабул қилинади.

Билим юртини битирганлар ўзлари танлаган мутахассисликлари билан бирга ўрта маълумот тўғрисида аттестат ҳам оладилар.

Билим юртини аъло баҳолар билан битирган ўқувчилар техникум ва олий ўқув юртларига кириш учун йўлланма оладилар ҳамда имтиҳонсиз қабул қилинадилар.

Ўқиш даври меҳнат стажига қўшиб ҳисобланади.

Ўқишга қабул қилинганлар кунига 3 маҳал бепул овқат, формали кийим ва махсус кийимлар билан таъминланадилар.

10-синфни битирганлар ҳар ойда 30 сўм миқдорида стипендия оладилар. Булардан ташқари ўқувчилар ишлаб чиқариш практикасида ишлаган ҳақларининг 50 процентини мукофот тариқасида оладилар.

Совет Армияси сафида ҳарбий хизматни ўтаб қайтган ўрта маълумотли йигитлар учун қуйидаги ихтисослар бўйича беш ойлик курслар ташкил қилинади: қурилиш дурадгори, дурадгор, қурилиш бўёқчиси.

Курсларни битирганларга 3, 4-разряд берилади.

МАШҒУЛОТЛАР ГРУППАЛАР КОМПЛЕКТЛАНГАНДАН СЎНГ БОШЛАНАДИ.

Спорт комплекси базасида дзю-до ва каратэ бўйича район спорт секциялари ишлайди.

Аълочи ўқувчилар «В» ва «С» категорияли автомобиль ҳайдовчиларини тайёрлайдиган 6 ойлик курсларда ўқишлари мумкин.

Билим юрти қошида танланган касблар бўйича тўгараклар мунтазам равишда иш олиб боради.

Ўқувчилар ёзги каникулни Чимёнда жойлашган лагерда ўтказишлари мумкин.

ЎҚИШ — 1 СЕНТЯБРДАН БОШЛАНАДИ.

Билим юртига кириш учун қуйидаги ҳужжатларни топшириш керак: билим юрти директори номига ариза, паспорт ёки туғилганлиги ҳақидаги ҳужжат, маълумоти ҳақидаги шаҳодатнома, турар жойидан справка, соғлиғи ҳақидаги справка, 3х4 см. ҳажмдаги 4 дона фотосурат.

Ариза ва ҳужжатлар ҳар куни (дам олиш кунидан ташқари) соат 9.00 дан 17.00 гача қабул қилинади.

Билим юртининг адреси: Тошкент шаҳри, Юнусобод массиви, А-4 (25, 28, 29-трамвайларнинг сўнгги бекати, 24-автобуснинг «А-4» бекати).

Ўзбекистон ССР Ҳунар-техника таълими давлат комитетининг «Узбексельмаш» ишлаб чиқариш бирлашмаси базасидаги
214-ШАҲАР ЎРТА ҲУНАР-ТЕХНИКА БИЛИМ ЮРТИ
1981-82 ўқув йилига

ЎҚУВЧИЛАР ҚАБУЛ ҚИЛАДИ

Билим юрти қуйидаги ихтисосликлар бўйича юқори малакали мутахассисларни тайёрлаб чиқаради: саноат ускуналари бўйича слесарь-ремонтчи, металлар бўйича токарь, механика-йиғув ишлари слесари (станокли ва слесарли ишларнинг разметкачи-контролери), электр ускуналарга хизмат кўрсатиш бўйича электромонтёр, қўлда пайвандлаш бўйича электр пайвандчи, ярим автомат машиналарда ишловчи электр пайвандчи, пайвандлаш ишларининг контролёри, фрезеровкачи, штамповкачи, қуюв ишлаб чиқаришнинг қолипловчиси.

Ўқиш муддати — бир йил ва уч йил.

Билим юртини 3 йил муддат билан битириб чиққанлар ўрта маълумот тўғрисида аттестат ва иккита аралаш ихтисослик билан диплом оладилар.

Ўқиш муддати меҳнат стажига қўшилади.

Машғулотлар ўзбек ва рус тилларида олиб борилади.

Билим юртига қабул қилинганлар 3 маҳал овқат ва кийимбош билан таъминланадилар, ишлаб чиқариш практикаси давомида ишланган иш ҳақининг 33 процентини оладилар.

Билим юртини 4-5 баҳолар билан битирганлар имтиёзли шароитда олий ўқув юртларига кирадилар. 10-синф ҳажмида маълумоти билан билим юртини битирганлар билим юртини тугатганлиги тўғрисида аттестат оладилар. Ўрта мактабларни битирган ўқувчилар ойига 76 сўм ҳажмида стипендия билан таъминланадилар. Бошқа шаҳарлардан келганларга ётоқхона берилади.

Машғулотлар 1 сентябрдан бошланади.

15 дан 25 ёшгача бўлган, 8—10 синф ҳажмида маълумотли йигит ва қизлар қабул қилинадилар.

Аризага қуйидаги ҳужжатлар илова қилинади: туғилганлиги тўғрисида гувоҳнома (паспорт), 8-синфни тугатганлиги тўғрисида гувоҳнома (10-синфни тугатганлиги тўғрисида аттестат), справкалар: турар жойидан, саломатлиги тўғрисида; 6 та фотосурат (3х4 см. ҳажмида), автобиография.

ҲУЖЖАТЛАР ҲАР КУНИ СОАТ 9 ДАН 17.00 ГАЧА ҚАБУЛ ҚИЛИНАДИ.

Билим юртининг адреси: Тошкент шаҳри, Ж. Обидова кўчаси, 70-уй (2, 16, 25, 28, 29-трамвайлар, 8, 9, 24, 44, 60 72 112, 115-автобусларнинг «Ғалаба боғи» бекати).

«УЗБЕККОНЦЕРТ»

СВЕРДЛОВ НОМЛИ КОНЦЕРТ ЗАЛИДА

25—26 август соат 20.00 да Бутуниттифоқ ва халқаро конкурслар лауреати, шоир Илья РЕЗНИКнинг

АВТОРЛИК КОНЦЕРТЛАРИ

ПРОГРАММАДА:

Турли йиллар қўшиқлари ва шеърлари

«ШАРҚ ЦИКЛИ»

Раймонд ПАУЛС музикаси (премьера)

ЎЗБЕКИСТОН КОМПОЗИТОРЛАРИНИНГ ҚЎШИҚЛАРИ

ҚАТНАШАДИЛАР:

Ўзбекистон Ленин комсомоли мукофотининг лауреати, социалистик мамлакатлар қўшиқларини энг яхши ижро этганлиги учун конкурси лауреати

«НАВО» ВОКАЛ-ЧОЛҒУ АНСАМБЛИ

Социалистик мамлакатлар қўшиқларини энг яхши ижро этганлиги учун конкурси лауреати (биринчи мукофот)

«САДО» ВОКАЛ-ЧОЛҒУ АНСАМБЛИ

Программани — Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган артист Евгений ШИРЯЕВ ва Светлана ТАГИРОВА олиб борадилар.

Театр

ҲАМЗА НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК ДРАМА ТЕАТРИДА — 25/VIII да Келинлар қўзғолони, 26/VIII да Ўн учинчи раис.

МАРКАЗИЙ «ЮБИЛЕЙ» СПОРТ ЗАЛИДА

30 август — 9 сентябрь кунлари соат 12.00 ва 18.00 да

БОКС БЎЙИЧА

СССР ШАХСИЙ БИРИНЧИЛИГИ ЎТКАЗИЛАДИ

Мусобақаларда XXII Олимпиада ўйинларининг совриндорлари, Европа ва СССР чемпионлари қатнашадилар.

Мусобақанинг тантанали очилиши 30 август соат 17.00 да.

Касса ҳар куни соат 10.00 дан 20.00 гача ишлайди.

Мусобақа кунлари транспорт кўпайтирилади. Хусусий транспортлар учун тўхташ жойи ташкил қилинади.

Коллектив бўлиб келиш учун заявкалар қабул қилинмоқда.

ТЕЛЕВИДЕНИЕ

БУГУН

МОСКВА-I. 9.00 — Время. 9.40 — Гимнастика. 10.05 — Ғариблар. Фильм-спектакль. 12.40 ва 15.00 — Янгиликлар. 15.20 — Кинопрограмма. 16.05 — Д. Шостакович. 2-концерт. 16.40 — Болалар учун фильм. 17.45 — Оналар мактаби. 18.15 — Ёшлар адреслари. 19.15 — Дунё воқеалари. 19.30 — Фан оламида. 20.00 — Минг бир кеча. (Балет). 21.30 — Время. 22.05 — Футбол. «Торпедо» — «Динамо» (К). 22.45 — Дунё воқеалари.

МОСКВА-IV 9.00 — Время. 9.45 — Ҳужжатли фильмлар. 10.25 — Мультфильм. 11.20 — Телестадион. 11.50 — Концерт. 12.35 — Болалар учун фильм. 13.45 — Конькида югуриш мусобақаси. 14.35 — Рассомлар ҳақида ҳикоялар. 15.05 — Биз билан бирга, худди биздек, биздан ҳам яхшироқ бажар. 16.05 — Фильм-концерт. 17.15 — Мусоргский ватанида. 19.30 — Қишлоқ янгиликлари. 20.30 — Халқаро панорама. 21.15 — Тунингиз хайрли бўлсин, кичкинтойлар. 21.30 — Время. 22.05 — Ғалати отпуска. Бадиий фильм. 1-серия.

ТОШКЕНТ-I. 11.30 — Мультфильм. 11.45 — Фильм-концерт. 12.10 — Болаликнинг сўнгги ёзи. Бадиий фильм. 1-серия. 13.15 — Концерт. 18.20 — Мультфильм. 18.40 — Ҳайр, пионер ёзи! 19.10 — Партия турмуши: ҳисобот ва сайловлар. 19.30 — Ахборот. 19.45 — Ҳужжатли фильм. 20.00 — Замондан ўзиб. 20.30 — Ахборот. 20.50 — Концерт. 21.30 — Время. 22.05 — Ирригация ва мелиорацияни комплекс ривожлантириш — мўл ҳосил гарови. 22.35 — Қопқон. Телетеатр 1-қисм.

ТОШКЕНТ-II. 18.05 — Ёшлик. 18.35 — Болалар учун фильм. 19.20 — Реклама. 19.35 — Пахтакорлар ҳузурида. 20.00 — Янгиликлар. 20.20 — Ўқитувчи экрани. 20.50 — Фильм-концерт. 21.30 — Марказий телевидениенинг IV программаси.

РАДИО

БУГУН

I-ПРОГРАММА. 8.30 — Ёш ижрочилар концерти. 9.35 — Қўшиқлар, яллалар. 12.10 — Ўзбекистон ишчиси. 13.00 — Чорвачилик — зарбдор фронт. 14.00 — Дефолиацияни тез ва соз ўтказайлик. 16.00 — Шукрулло туғилган куннинг 60 йиллигига. 18.15 — «Ёшлик» радиостанцияси программаси. 19.25 — М. Насимов. Деҳқонга таъзим. Вокаль-сюита. 20.05 — Илмий-техника революцияси ва унинг ижтимоий оқибатлари. 21.00 — А. Эшонов. Мирзачўлнинг нон-тузи. 21.20 — Пахтакорлар учун концерт. 22.30 — Ўзбек давлат филармонияси солистларининг концерти. 23.15 — Тинглаб, дам оламиз.

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ

Орган ЦК Компартии Узбекистана Верховного Совета и Совета Министров Узбекской ССР

Редакция адреси: 700000, Тошкент — П. Ленин кўчаси, 41.

ТЕЛЕФОНЛАР: редактор — 33-65-45, 32-53-04; редактор ўринбосарлари — 33-06-83, 32-55-04, 33-44-55, 32-55-05; масъул секретарь — 33-79-14, 32-53-05; секретариат — 33-72-83, 32-53-06, 32-54-11; БЎЛИМЛАР: партия турмуши — 33-34-69, 32-53-97, 32-57-19; марксизм-ленинизм назарияси пропагандаси — 32-55-70; коммунистик тарбия — 32-54-29; халқаро ҳаёт — 32-54-14; саноат, транспорт ва капитал қурилиши — 33-47-80, 32-53-14, 32-54-09; қишлоқ хўжалиги — 33-76-04, 32-53-15, 32-53-70; адабиёт ва санъат — 33-20-36, 32-54-35, 32-55-16; совет қурилиши — 32-57-20, 32-54-18; фан, мактаб ва олий ўқув юртлари — 33-44-51, 32-57-21, 32-54-24; ахборот ва спорт — 33-14-24, 32-55-17, 32-54-26, 32-54-27; хатлар ва оммавий ишлар — 33-21-43, 32-53-16, 32-53-20, 32-53-21, 32-54-13; иллюстрация — 32-57-22; стенографистка — 33-73-43, 32-54-05; жамоатчилик қабулхонаси — 32-54-16; эълонлар бўлими — 33-81-42; ОБЛАСТЬ МУХБИРЛАРИ: ҚҚАССР — 2-42-62; Тошкент — 32-53-20; Самарқанд — 6-48-35; Сирдарё — 2-05-27; Сурхондарё — 3-92-36; Хоразм — 5-51-24; Бухоро — 3-31-42; Қашқадарё — 61-35; Фарғона — 4-20-84; Андижон — 4-48-85; Жиззах — 2-31-66. Нашриёт диспетчери — 32-78-94; нашриёт телефон станциясининг навбатчиси — 33-90-50.

Р. 02216. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети нашриётининг Меҳнат Қизил Байроқ орденли босмахонаси. Тошкент шаҳри. ИНДЕКС 64583. В. — 196. 7